3 April 1940 - 25 Niesan 5700 **Amsterdamsche Editie** Een en Zeventigste Jaargang - No. 18

WEEKBLAD
voor Israëlietische Huisgezinnen

Hoofdredacteur: B. GOBITS
Newtonstraat 8, Amsterdam-Oost — Telefoon 53127
Alle redact. bijdragen, convocaties, berichten enz. gelieve men liefst vóór Woensdag naar dit adres te zenden
Wordt antwoord of terugzending verlangd, dan voege men een gefrankeerde en geadresseerde enveloppe bij de copij. Anders kan met zoodanigen wensch geen rekening gehouden worden
Alle redact. bijdragen, convocaties, berichten enz. **Rotterdam** betreffende zende men naar het Rotterdamsche redactie-adres, Keizerstraat 27

Deze week:

DE PERSVERORDENING EN WIJ
Op den Uitkijk — Eerste Blad pag. 1

LOF VOOR VLUCHTELINGENWERK IN NEDERLAND
Tweede Blad pag. 1

BIBL. ROS.

Uitgevers: GEBR. HAAGENS, ROTTERDAM
Keizerstraat 27 — Telefoon 56401 — Postgiro 6916
Abonnement: voor Rotterdam **f 1.20**, overige gemeenten in Nederland **f 1.40** per half jaar. Voor het buitenland **f 4.—** per jaar
Losse nummers **elken Vrijdag** bij verschillende ageatschappen verkrijgbaar ad **5 cents**
Advertentiën: 40 cents per lossen regel. — Ingezonden Mededeelingen **60 cents.** — Eerste Pagina Eerste Blad **90 cents** Bij contract belangrijke korting. Men vrage onze tarieven

's ZOMERS BUITEN

Novelle van JITZCHAK LEIB PEREZ

(Naar het Jiddisj door I. G. N.)

Het was Maandag, den zevendag Pésach, 25 jaar geleden, dat de groote Jiddisje schrijver en dramaturg Jitschak Leib Perez te Warschau overleed.

Overal, waar Poolsche Joden wonen in de wereld, waar Joden leven, die het Jiddisj verstaan en nog spreken, wordt Perez in deze dagen herdacht.

Ons blad bracht in den loop der jaren verscheidene zijner novellen in feuilletonvorm.

Ter gelegenheid van deze 25-jarige herdenking publiceeren wij de typische novelle: 's Zomers buiten.

IK heb het advies van mijn dokter opgevolgd en ben gedurende den geheelen zomer naar buiten gegaan.

Maar ik kan het niet over mijn hart verkrijgen, om mijn intrek te nemen in een dorpje. Ook de politie verzet zich daar trouwens tegen [1]).

Daarom verblijf ik in een aardig stadje, dat in de nabijheid van een groot woud en van een rivier ligt. Ik heb een kamer gehuurd bij een zekeren Reb Awreml, die koopman van beroep is.

Het is hier alles door en door Joodsch, streng kosjer en toch poëtisch. Ik wandel in het woud en zoek er paddestoelen. Ik leen van een visscher een boot en roei, of zit aan den oever en hengel. Iederen avond hoor ik een nachtegaal. In een woord, het is hier een paradijs.

Toen ik op zekeren morgen — het was naar ik meen, op den tweeden of derden dag na mijn aankomst — van een wandeling thuis kwam, liep mij mijn hospes van verre tegemoet. Hij had een aangename boodschap. Hij zou dien dag de verloving van zijn dochter vieren. Ik veronderstel, dat hij mij dus vandaag graag kwijt wil wezen.

— Ik feliciteer u, zeg ik hem lachend. Ik zal u niet storen, ik ga maar voor een oogenblik naar mijn kamer, om mij te verkleeden en iets te eten en dan ga ik in de stad wandelen.

— Geen sprake van! Reb Awreml is bijna beleedigd. Ik moet beslist aanzitten bij den feestdisch, daar zal vleesch en visch opgediend worden. Maar... mijn kamer is in beslag genomen.

De bruid en haar moeder zijn in mijn kamer. Hij had overal haar mij gezocht, om mij daarvoor verlof te vragen, maar mij nergens kunnen vinden.

— Het zal zoo lang niet duren, troost hij mij. Zij kleeden zich al aan.

— Komt er niets op aan! stel ik hem gerust. Ik zal intusschen hier op de bank voor het huis wel even uitrusten.

— Welbedankt! antwoordt hij en loopt snel het huis binnen.

En ik ga op de bank van graszoden zitten, die rond het geheele huis loopt.

TOEVALLIG ben ik gaan zitten voor het venster van de groote middelste kamer.

Uit het raam dringt een wild geschreeuw en gescheld tot mij door. Ik merk aanstonds wat er aan de hand is.

De Sjadjóniem zijn elkaar in de haren gevallen en de Mechoetoniem (schoonvaders) pogen vrede te stichten. Zij stellen een compromis voor, maar de Sjadjóniem willen daarvan niet hooren. Ieder hunner beweert, dat hij de eigenlijke Sjadjen is: hij heeft de zaak aan den gang en het paar bij elkaar gebracht.

Ik ga wegzitten van het venster en kom terecht voor dat van mijn eigen kamer.

— Als goud, mijn dochter, als zuiver goud! zegt een ontroerde en geestdriftige stem. Het is de stem van Chane, de vrouw van Reb Awreml. Ik hoor het ritselen van zijde.

— Je bent zoo mooi als goud... Ook je kleed is prachtig... Weer ritselt zijde.

— Mijn kind. Ik heb het tot nu toe nog heelemaal niet gezien! Ik wist heelemaal niet hoe mooi je wel bent. Hoe verblind dat ik was! Moge je in 's hemelsnaam geen boozen blik treffen!

En iets kalmer vervolgt zij:

— Hoor naar mij, mijn dochter. Ik gun den Mechotten niet, dat hij zoo'n schoondochter krijgt! Verdient hij dat dan? Hebben zijn voorouders voor hem in den hemel soms een goed woordje gedaan? En je schoonmoeder verdient het heelemaal niet!

— Moederliet, zegt de bruid met smeekende stem, denk er toch aan, dat men buiten elk woord kan verstaan!

Haar stem is vandaag heel anders dan anders: zoo week en welluidend.

— Kan mij niets schelen! Waarvoor behoef ik mij te schamen? Maar dat moet ik je zeggen: onze Mechotten moet wel bedenken, dat hij voor het uitzet van den bruidegom behoorlijk zal moeten dokken! Want anders neem ik je zoo onder den trouwhemel weer mee! De Mechoetoniem komen uit het huis. Ik zie Reb Awreml met zijn spits baardje en zijn scherpe oogen en een welgedanen ouderen man met een breeden blonden baard en roodachtige wenkbrauwen.

— Laten ze maar schreeuwen, die halsstarrige kerels, zegt Reb Awreml. Laten zij zich maar de haren uit het hoofd trekken. Wij zullen intusschen den huwelijksdag bepalen.

— Wat mij betreft...

— Het huwelijk, dus begint Reb Awreml.

— Moet onder een gelukkig gesternte gevierd worden, dus voltooit de Mechotten den zin.

— En in een gelukkig uur.

— Weet je wat, Reb Awreml? zegt opeens de Mechotten. Ik wilde je eigenlijk... Ik wilde je vragen.. Hij voltooit den zin niet. De Mechottenes, een vrouw van middelbaren leeftijd, komt naar hem toe. Een strafend gelaat, fladderende linten, lange, afhangende oorringen met een schreeuwende bonte japon met rijke, weelderige plooien aan, die bij elken stap naar links en rechts wapperen...

— Reb Mechotten, dus wendt zij zich tot Reb Awreml. Waarom zijn bruid en bruidegom toch ieder afzonderlijk in een kamer opgesloten? Wij leven toch niet meer in den ouden tijd! Zij zouden toch best een beetje voor het huis kunnen gaan wandelen.

— Ik weet er niets van, glimlachte Reb Awreml. In mijn tijd was het geen gebruik. Ik kon mijn Rochele zelfs een maand na den huwelijksdag nog niet in de oogen zien... Maar wat is jouw meening Mechotten?

Deze laat een ongeartikuleerd geluid hooren, dat ja noch neen beteekenen kan. Reb Awreml vervolgt:

— Nu wat mij betreft... Wanneer de Mechotten er op staat...

— Ik neem de zonde op mij! luidde het wederwoord. Zij verdwijnt meteen en spoedig daarop komt het bruidspaar naar buiten. Bruid en bruidegom wandelen op passenden afstand van elkander verwijderd voorbij. Zij staart naar den hemel en hij houdt zijn blik gevestigd op den grond en struikelt over elke stroohalm.

Ik kijk de bruid wat nauwkeurtger aan. Zij is nog zoo jong en zoo frisch, eigenlijk veel te jong en veel te frisch. Een gesloten bloem. De vrouw sluimert nog in haar. De jonge, nauwelijks ontwikkelde borst zal zich op en neer bewegen, het jonge bloed zal zieden en kloppen. Maar zij, de jonge dochter van Eva, ziet kalm toe, hoe in haar binnenste iets nieuws opbloeit. Zij is alleen nieuwsgierig, maar heelemaal niet geschrokken. Ja, geschrokken ziet de bruidegom er uit. Jongens ontwikkelen zich veel langzamer. Hij ziet er nog veel kindelijker uit dan zij.

Onder de blanke huid van zijn slapen bibberen eenige dunne blauwe aderen, Zijn blik drukt verbazing en angst uit.

Ik moet van hen beiden gaan houden, zoo jong, zoo bloeiend, zoo ernstig en toch zoo kinderlijk zijn ze....

Het heette wel is waar, dat zij „voor het huis" mochten gaan wandelen, maar zij sloegen toch aanstonds den weg in naar het woud....

— Kippeneter! Schobbejak! Boef! Misdadiger in Israël! vloeken de Sjadjóniem en leiden daardoor mijn gedachten af.

Ik schuif een beetje in de richting der Mechotteniem op, die het begonnen gesprek willen voortzetten.

— Dus? vraagt eenigszins ongeduldig Reb Awreml.

— Ja, wat ik zeggen wou... begint de Mechotten. De hoofdzaak had ik heelemaal vergeten...

— Wat dan, Mechotten?

—Ik wilde je vragen...

— Wat wilt ge dan vragen? Reb Awreml wordt angstig.

— Het gaat over het bruiloftsgeschenk. Ik heb mijn deel in baar geld geschonken.

— Zoo, zoo!

— En gij?

— Ik, stamelde Reb Awreml. Bijna... Niet heelemaal...

— Wat beteekent: bijna?

— Tweehonderd in baar geld.

Des Mechottens gezicht betrekt.

— Voor het overige, gaat Reb Awreml voort, geef ik een wissel. Ik kan je daarbij nog een Cheirem-wissel [2]) geven.

— Een wissel, merkt koel de Mechotten op, is niet hetzelfde als baar geld. In het voorloopig contract staat trouwens: in baar geld!

— Precies, dus bevestigde Reb Awreml deze woorden. Maar gij weet toch, hoe het een koopman met zijn geld gaat. het is in honderd vreemde handen. Men kan het niet morgen aan den dag innen.

Dikke zweetdroppels biggelen hem langs de ingevallen wangen.

— Sinds ons voorloopig contract zijn echter reeds vier maanden verloopen!

— En wat dan nog...

— Hoor eens even! Wissels accepteer ik niet, valt hem de Mechotten bruusk in de rede en wil van de bank opstaan.

Reb Awreml grijpt hem bij de panden van zijn jas beet.

— Mechotten, kucht hij, alle menschen zullen lachen! Ge weet toch best, dat ik te vertrouwen ben. Gij weet toch, dat ik Gode zij dank een rijk man mij noemen mag.

— Een wissel is geen klinkende munt.

— Gij wilt dus, dat ik nu naar de menschen in het stadje loop, om het geld bij elkaar te krijgen? Ik zal het wel bijeenzamelen!

— Natuurlijk wil ik dat, zegt grijnzend de Mechotten.

— Nu, gij wilt het wel. Maar ik wil niet!

— Uit koppigheid?

— Ja, uit koppigheid!

De Mechotten ontsteekt in woede. Lijkbleek springt hij op en terwijl zijn oogen vuur schieten, schreeuwt hij:

— Sjemoeël!

Niemand geeft antwoord. En dies schreeuwt hij nog luider:

— Sjemoeël! Sjemoe-ël!

Uit het woud komt als antwoord:

— Wat wilt gij dan, vader?

De Mechotten wordt nog kwader.

— Kom dadelijk hier, jij bengel, wanneer je vader roept. Oogenblikkelijk, hoor je!

Sjemoeël komt uit het woud te voorschijn. Hij holt heelemaal buiten adem. De bruid komt achter hem aan. Zij is verbaasd en geschrokken. Haar oogen zijn wijd opengesperd.

— Met een vreemd meisje gaat men niet om! Hoor je? Zij is jouw bruid niet meer. Ga oogenblikkelijk naar huis. Trek je Sabbath-costuum uit en doe je kleeren van door de week aan. En dan voorwaarts marsch naar het Beis Hamidrosj!

— Waar ben jij dan, Sprinze? schreeuwt hij aan één stuk door.

De bruidegom is als versteend. De bruid barst in een huilbui uit... En Reb Awreml staat er heelemaal verwezen bij...

IK zit in de schaduw aan den oever van de rivier. Bloed-rood is de zon ondergegaan. Bleekzilver komt de maan op... De hemel spiegelt zich in het kristal-heldere water. Het spiegelbeeld ziet er mooier en echter uit dan de hemel zelf.

Helaas wordt het zoo dikwijls vernietigd! De zachte zucht van den wind verandert en verscheurt het beeld. Zacht ritselt het gebladerte, zacht ruischt het water. Zacht ademen de bloemen. En in de verte fluit zacht een vogel...

Ik zit als betooverd. Ik ben in een nieuwe wereld, in een andere, heilige sfeer. Hier is alles frisch en nieuw als op den eersten Scheppingsdg.

Het wordt mij zoo zoet en weemoedig om het hart. Ik gevoel liefde voor alles, wat mij hier omringt en alles vloeit opeens met mijn ziel tezamen. In de verte doemt een zwarte stip op de rivier op.

Het blijkt een visschersboot te zijn. Het water ruischt zoo heerlijk onder de boot. Het omspeelt het met wit schuim en kust het met iedere golf. Mijn vriend Wassil, een jonge, sterke visscher, roeit en zingt een liefdeslied...

Dan zwijgt hij, maar het lied blijft mij nog lang in de ooren klinken. Ook elk blad in het woud en elke golf in de rivier zingen hetzelfde lied. Ook de nachtegaal doet het weerklinken in de verte. Iedere bloem ademt het. Alles is samengevloeid in een verlangen en tot een ziel.

Dikker en zwoeler wordt de lucht, dikker en zwoeler ook het bloed in mijn adren. Ik ben betooverd en ook alles om mij heen is betooverd. Spoedig echter is de betoovering verbroken. Wassil begint een nieuw lied te zingen, een vroolijk volkslied.

En dan is alles weer stil en het blijft stil. Ook mijn hart staat stil. Ha, ha haha!

Plots weerklinkt een schaterlach... Wie lacht daar? Ikzelf of alles om mij heen?

Alles lacht, de spelende rivier, de fonkelende sterren... Ook die oude trouwe maan... De bloemen gichelen...

Ook de nachtegaal verandert plots van toon... Hoe die nu snatert... Hoe uitgelaten, hoe brutaal!

REB Awremls stem wekt mij: Waar zijt gij dan? Ik heb mij mijn voeten stuk geloopen, om u te zoeken... Wij zijn gelukkig tot een vergelijk gekomen. De borden zijn reeds stukgeslagen [3]).

En hij noodigt mij uit bij den verlovingsmaaltijd te willen aanschuiven...

---

[1]) Volgens de Tsaristische wetgeving mochten de Joden in Rusland bijkans nergens op het platteland wonen, maar alleen in bepaalde rayons zich vestigen.

[3]) In het Oosten is zulks gebruikelijk bij de bij niet-betaling waarvan alleen het Rabbinaat als rechtbank fungeert.

[3]) In het Oosten is zulks gebruikelijk bij de verloving. Bij de inzegening van het huwelijk wordt ten onzent een glaasje gebroken.

Amsterdamsche Bank N.V.
Gevestigd te Amsterdam
Kapitaal f 55.010.000 Reserve f 31.500.000
BIJBANK ROTTERDAM
Coolsingel 111
BIJKANTOOR DELFT: Oude Delft 141
BIJKANTOOR SCHIEDAM: Westvest 36
ALLE BANKZAKEN
UITVOERING VAN EFFECTENORDERS
SAFE DEPOSIT
BEZORGING VAN ASSURANTIËN
Bijkantoren te Rotterdam:
Bergweg 228, Leuvehaven W.Z. 107,
1e Middellandstraat 43, Oostplein 24,
Nieuwe Binnenweg 259
Zitdagen: Dirksland, Middelharnis, Naaldwijk

VRIJDAGAVOND

Wanneer de Oostkim baadt in een gloed van [kleuren,
Die door Gods hand gewrocht en gepenseeld
En uit den grond omhoog gaan zachte geuren;
De merel zacht z'n voorjaarslied weer kweelt

Dan denk 'k aan den zomer, die zal komen,
Die reeds z'n intocht heeft geopenbaard.
Aan korenakkers, aan bloesem aan de boomen
En hoe de landman z'n koren weer vergaart.

Dan denk 'k aan gewijde Sabbatlichten
Aan Vrijdagavond, aan stille Sabbatrust,
Die telkens weer ons harten zal verlichten,
Als sterrengloed aan verre hemelskust...

Dan zal het brood weer worden opgeheven,
Als ons gebed voor God is opgestegen
O! ons gebed, dat onze vreugde vergroot.

Dan zullen wij gesterkt, voor God getuigen,
In deemoed stil ons hoofd doen nederbuigen,
Dan breken wij het heilige Sabbat-brood.

HARRY J. DE VRIES

OP DEN UITKIJK

De Persverordening en wij

DE vraag is ons gesteld, hoe ons blad zich zal dienen te gedragen, nu de Opperbevelhebber van Land- en Zeemacht een Peersverordening heeft uitgevaardigd.

Met name is de vrees uitgesproken, dat vooral den Joodschen bladen nu geheel de mond zou zijn gesnoerd.

Wij moeten tegen deze opvatting of indruk opkomen en achten het gewenscht dit in het kort te motiveeren.

Stellig ziet de Persverordening er streng genoeg uit te beginnen met het formeele algemeene verschijningsverbod in de artikelen 1—4 neergelegd.

In het bijzonder moet aandacht geschonken worden aan artikel 7 lid 1 sub a volgens hetwelk geen ontheffing van het verschijningsverbod wordt geacht te zijn verleend voor zooverre het drukwerk, geschrift of de teekening naar inhoud en (of) strekking dan wel naar den uiterlijken vorm in geval van een oorlog, waarin Nederland niet als oorlogvoerende mogendheid betrokken is, uiting geeft aan gevoelens van vijandschap, haat of minachting tegenover eenige oorlogvoerende mogendheid, hare overheid of een harer overheidsorganen of leidende figuren, dan wel waarvan inhoud en (of) strekking voor zoodanige mogendheid, hare overheid of een harer overheidsorganen of leidende figuren als beleedigend of nooodeloos krenkend moeten worden beschouwd.

En ook moet aandacht gewijd worden aan het tweede lid sub c van artikel 7, waarin onder de uitdrukking „naar den uiterlijken vorm" gebezigd in lid 1 van dit artikel o.m. verstaan wordt het opnemen van gruwelpropagandaberichten.

Uit deze zinsneden uit de Persverordening blijkt, dat wij ons in het belang van de neutraliteit van ons land de grootste zelfbeperking hebben op te leggen b.v. bij de beoordeeling van de vreeselijke situatie, waarin groote Joodsche massa's zich elders bevinden.

Tot nu toe reeds hadden en hebben wij ons ervan onthouden een buitenlandsch staatshoofd te krenken of te beleedigen. Dit ligt niet in onzen aard, gelijk onze lezers weten en dus was voor ons geen strefrechterlijke sanctie noodig, om dit te verhinderen. Wel zijn wij gewoon de puntjes op de i's te zetten, waar het pas geeft en noodzakelijk is.

Ons commentaar op het wereldgebeuren en ook op handelingen van overheidsorganen of leidende figuren zal nog voorzichtiger ingekleed worden en bij de opneming van berichten uit en over belligerente landen zullen wij nog selectiever te werk moeten gaan.

Het zal onze taak als Joodsch publicist stellig niet vergemakkelijken en onze verantwoordelijkheid nog grooter doen worden.

Maar van een den mond snoeren der Joodsche organen is geen sprake.

Is onze pers dan niet meer vrij? De vraag wordt gesteld en beantwoord door den Voorzitter van den Ned. Journalistenkring, den heer G. Polak Daniëls, in het jongste nummer van: De Journalist en wij nemen zijn antwoord, dat een helder inzicht in de zoo uitzonderlijke situatie, waarin ons land en onze pers zich in dezen oorlog bevinden, tenslotte hier over:

Is onze pers dan niet meer vrij?
Ja en neen!

Ja, mits zij zelfbeheersching toont en gevoel voor de verantwoordelijkheid, welke in deze dagen bijzonder zwaar drukt.

Neen, indien zij de neutraliteit van ons land en daarmee onze zelfstandigheid als vrije natie, in gevaar zou brengen door de neutraliteits-politiek der Regeering verdacht te maken en te ondermijnen in de waardeering der belligerenten. Neen, indien men geruchten in omloop brengt, welke fataal voor ons land zouden kunnen worden. Neen, indien men berichten over militaire aangelegenheden zou publiceeren, waarvan een eventueele vijand voordeel zou kunnen hebben. Neen, indien men zijn critiek op belligerenten in den scherpsten, beleedigenden vorm zou gieten.

Meer dan ooit geldt in onze dagen de oude Romeinsche wijze leefregel: In dubiis abstine. In geval van twijfel onthoud u!

Welnu — wij hopen, dat onze lezers, maar ook onze medewerkers zich bewust zullen zijn van de verplichtingen, welke het Nederlandsche staatsburgerschap ons in deze moeilijke tijden oplegt. En dienovereenkomstig zullen oordeelen en handelen!

De Misthoorn zwijgt

IN ons vorig nummer hebben wij ons tot ons leedwezen weer eens genoopt gevoeld aandacht te vragen voor het toeteren van: De Misthoorn en in verband met de nieuwe persverordening van den Opperbevelhebber van Land- en Zeemacht, Generaal H. G. Winkelman, de vraag gesteld, of dit ook het einde van dit onze hoogstaande Nederlandsche pers zoo onwaardige product zou beteekenen.

Nauwelijks was ons vorig nummer van de pers gekomen, of de Directeur en Redacteur van: De Misthoorn, de heer Jan Nijsse, was gearresteerd.

De politie te Jutfaas heeft in opdracht van de Haagsche recherche immers van de gelegenheid, dat de heer Nijsse eens niet in Duitschland vertoefde, gebruik gemaakt, om te zijnen huize een inval te doen, brochures en geschriften in beslag te nemen en den heer des huizes in verzekerde bewaring te stellen.

Uit de persberichten blijkt evenwel, dat de arrestatie geen onmiddellijk verband hield met De Misthoorn-affaire, doch dat de heer N. reeds om andere redenen gezocht werd en in het Algemeen Politieblad gesignaleerd stond.

Toch heeft reeds de afkondiging van den Staat van Beleg in geheel ons land, waartoe de Regeering besloten heeft, de uitgevers van De Misthoorn bewogen per circulaire den abonné's en aanhangers mededeeling te doen, dat dit blaadje gedurende den Staat van Beleg niet meer zal verschijnen. De heeren voelden dus blijkbaar nattigheid en kozen den voor henzelf wel verstandigsten weg.

Zoodat reeds de Staat van Beleg op zichzelf en niet de later daarop volgende en daaruit voortvloeiende Persverordening van den Opperbevelhebber aan deze ook Minister Gerbrandy zoo ergerende publicaties een einde heeft gemaakt. Ook voor het aanzien van ons land naar buiten een alleszins gelukkige omstandigheid!

Nieuw antisemietisch partijtje gevormd

IN Den Haag is onder wel zeer veelzijdige belangstelling een nieuwe ster verschenen aan het reeds zoo flonkerende politieke firmament van ons land. De Nederlandsche Beweging Nationaal Front met als leider den niet onbekenden agitator Arnold Meijer uit Oisterwijk treedt in de plaats van de antisemietische fascistische groepeering Zwart Front en ontevredenen uit allerlei partijen hebben elkaar in het Carlton Hotel aan het Bezuidenhout gevonden, om, zooals het heet, op breede basis de nationale eenwording van het Nederlandsche volk te bereiken.

In tegenstelling tot den Utrechtschen uitgever, Ir. A. A. Mussert, heeft de heer Meijer altijd een groote bewondering aan den dag gelegd voor Mussolini en het Italiaansche Fascisme en was hij nooit georiënteerd naar onze Oostelijke naburen. In hoeverre daarin thans wijziging zal komen, zal dienen te worden afgewacht. In elk geval heeft Zwart Front, dat bij de verkiezingen alleen in de Zuidelijke Provinciën eenigen aanhang bleek te bezitten, lang voordat de Duce tot de Duitsche rassenpolitiek bekeerd werd, zijn antisemietische denkbeelden op vaak luidruchtige wijze geuit.

Les beaux esprits se rencontrent kan men zeggen, wanneer men kennis neemt van degenen, die door hun tegenwoordigheid luister bijzetten aan de oprichting van het nieuwe partijtje.

Men treft daaronder aan, om maar twee namen te noemen, de heeren Albert Kuyle, letterkundige te Bilthoven, pseudonym voor den jongen Katholieken schrijver Kuitenbrouwer, wiens pennevruchten in: De Nieuwe Beweging een duidelijk haatzaaiend karakter droegen en door ons menig keer gesignaleerd zijn alsmede Dr. Alfred Haighton, hoofdredacteur van De Nieuwe Gids, die al jaren zijn sporen op het gebied van verspreiding van Jodenhaat ruimschoots verdiend heeft.

Dat verscheidene vroegere leidende figuren in de N.S.B. hun politieke toevlucht bij Arnold Meijer gezocht hebben, kan ons in dit verband niet verbazen.

Wel dat vroeger vooraanstaande Socialisten als de oud-Voorzitter van het N. V. V., Roel Stenhuis en G. J. Zwertbroek, oud-bestuurder der S.D.A.P. en van de V.A.R.A., in dit z.g.n nationaal allegaartje worden aangetroffen.

Voor onze Rotterdamsche lezers verdient wellicht vermelding, dat het Gemeenteraadslid der Boacza, G. v. Burink, zich bij dit nieuwe antisemietische partijtje heeft aangesloten.

N.V. v.h. Fa. Somers & Co.
Kleermakers voor Dames en Heeren
Zuidblaak 8, Rotterdam, Telefoon 12139
Wij garandeeren chique coupe, solide afwerking en billijke prijzen

MEN ZEGT RONDOM HET MEIJERPLEIN . . .

DAT dezer dagen een Portug. Israëliet is overleden, die lid was van de Ned. Isr. Hoofdsynagoge;

DAT deze mitsdien niet op Ouderkerk, doch op een Hoogduitsche begraafplaats te rusten is gelegd;

DAT in geen der beide Gemeenten zulks als een soort „Sjaangatneis" gevoeld is;

DAT op den eersten dag Choul Hammoungeid ter Snoge als zeldzame uitzondering een Hoogduitsche Leiwie werd opgeroepen;

DAT de desbetreffende Leviet reeds langen tijd een eereplaats in het „schip" der Snoge inneemt;

DAT Moré L. Dünner, oud-Directeur der Ned. Isr. Godsdienstarmenscholen, immers sinds zijn conflict met „boven" de gebouwen der Hoofdsynagoge mijdt;

DAT de strijd in Noorwegen zijn diepsten grond vindt in de antisemietische Duitsche politiek;

DAT immers beweerd wordt, dat Koning Haakon — spreek uit: Hokon — eigenlijk H. O. Kohn heet;

DAT volgens onze „nationale" N.S.B.-pers in navolging der Duitsche pers de Voorzitter van het Storting Hambro eigenlijk een Engelsche Jood, Hamburger is;

DAT Ir. Mussert bij een Duitschen inval in een Boeddha-beeld zal veranderen;

DAT hij toch in een Amerikaansch interview verklaard heeft in dat geval met gekruiste armen te zullen gaan zitten;

DAT . . . maar er wordt zoovéél verteld rondom het Meijerplein!

X. Y. Z.

SCHAKELMEUBELEN
WANDBETIMMERINGEN
„OOK VOOR LANDHUIZEN"
ADVIEZEN - ONTWERPEN
BEGROOTINGEN —
Franks INTERIEURS
BINNENHUIS-ARCHITECTEN
MAURITSWEG 54 - TELEFOON 55784

Rondom het Meijerplein

Hartelijke huldiging van Arts E. H. Vas Nunes

25 jaar huidarts in Ned. Isr. Ziekenhuis

— Hier zijn talrijke aanwezigen in de grootste gelegenheid, welke ons ziekenhuis voor zulke samenkomsten ter beschikking heeft. Maar zouden al uw genezen en dankbare patiënten bijeenkomen ter uwer huldiging, dan ware het Concertgebouw te klein geweest.

Zoo sprak op even hartelijke als welsprekende wijze de Geneesheer-Directeur van het Ned. Isr. Ziekenhuis, Dr. S. Kroonenberg, in een buitengewone zitting van het College van Regenten van het Ned. Isr. Armbestuur, welke Woensdagmiddag in de hall van het Zusterhuis in het Ned. Isr. Ziekenhuis alhier gehouden werd ter huldiging van den even bescheiden als bekwamen en verdienstelijken huidarts, Dokter E. H. Vas Nunes, die 25 jaar deel uitmaakt van den staf van het ziekenhuis.

Een bescheiden jubilaris, die, gelijk de Voorzitter van het Armbestuur, Dr. J. de Hartogh Jr., het in zijn toespraak deed uitkomen, wars is van jubilitis een veel voorkomende kwaal in onze dagen. Toch is het wel goed, dat werkelijk verdienstelijke figuren ook eens tijdens hun leven ervaren, zij het op sobere wijze, hoezeer hun levenswerk op prijs gesteld wordt.

En dit is geschied in vriendschappelijke, van groote sympathie getuigende toespraken en door het aanbieden van geschenken in den vorm van studiewerken, eerst door Dr. de Hartogh, die ook door de aanbieding van een fraaie bloemenhulde, Mevr. C. T. Vas Nunes-Fernandes, de echtgenoote van den jubilaris, die evenals haar eega zich op Joodsch sociaal-filanthropisch gebied groote verdiensten verworven heeft en in het Joodsche vereenigingsleven geenszins een onbekende is, in de huldiging betrok; daarna door Dr. Kroonenberg, Zr. Ziekenoppasser en Zr. Buizerd, waarna Dokter Vas Nunes in een geestige toespraak mede namens echtgenoote, zoons en verdere familieleden . . . het Armbestuur dank gebracht voor de hem geschonken gelegenheid, om in hartelijke samenwerking met den Geneesheer-Directeur, dien hij nooit als zijn baas, doch altijd als een warm vriend beschouwd heeft, met collega's en verplegend personeel te werken in het groote en voorname Joodsche ziekenhuis, dat hij in de verloopen kwart eeuw zich zoo zag uitbreiden en moderniseeren, dat het gerust kan wedijveren met de grootste ziekeninrichtingen in den lande.

Een ongedwongen samenzijn volgde in de aangrenzende Zusterconversatiezaal, waar de thee werd rondgediend.

J. L. Perez wordt herdacht

Zondagavond a.s. 8 uur 30 houdt de nieuwe Cultuurvereeniging J. L. Perez in de groote zaal van het Parkhotel een herdenkingsavond ter gelegenheid van het feit, dat het den achtsten dag Pésach 25 jaar geleden was, dat de groote Jiddisje schrijver en dramaturg Jitzchak Leib Perez is heengegaan.

Opgevoerd zullen worden Die Goldene Keit en Bontsche Schweig door de tooneelafdeeling onder regie van M. Frohmann en accompagnement van H. Krieg.

De beroemde danseres Irene Getrey zal dansen uitvoeren en de bekende voordrachtkunstenaar Jo Sternheim zal reciteeren uit Perez' werken.

Activiteit van De Schakel

Zondagavond, 14 April j.l., organiseerde de Amsterdamsche Joodsche Societeit „De Schakel" een intiemen Joodschen kunstavond in Krasnapolsky. Hieraan werkten mede: Het Joodsch-jongen-kwartet Sjier-Sjoloum, viool-duo M. v. Praag en A. Berclouw en de zangeres Greet Penha.

Na het openingswoord van den Voorzitter, kregen de aanwezigen eenige Hebreeuwsche en Jiddisje liederen van het jongenskwartet ten gehoore, welke op verdienstelijke wijze gezongen werden. Het eerste optreden van het viool-duo v. Praag-Berclouw vond bewondering en waardeering.

Het optreden van de zangeres Greet Penha, (die reeds bij het oratorium „Awodath-Hakodesj" onder leiding van S. H. Englander op den voorgrond trad en een gunstige persbeoordeeling had) was een verrassing. De zangeres behaalde groot succes.

De onberispelijke piano-begeleiding was in handen van Mej. J. Calo.

De Voorzitter dankte alle medewerkenden. Geheel voldaan van het genotene, keerde men huiswaarts.

Zondagavond, 21 April j.l., hield de heer L. v. Geideren een causerie over de gebruiken op en den inhoud van Pésach. Deze werd met aandacht aangehoord. Daarna vond er een gezellig samenzijn plaats.

Zondagmiddag j.l. organiseerde „De Schakel" een excursie naar de Balineesche kunst in het Koloniaal Instituut.

Joodsch Comité Centrum

De voor onze geregelde bezoekers belegde Seideravond, mocht zich in een groote belangstelling verheugen. De Voorzitter, Moré Drs. A. Frank, heeft bij den aanvang van den Seider een korte rede gehouden, waarin hij de groote beteekenis van het Pésachfeest, mede in verband met de huidige en moeilijke positie, waarin de Joden thans verkeeren, uiteenzette. Spr. wekte zijn hoorders op, steeds trouw de bijeenkomsten te bezoeken, zegde dank aan den heer P. E. Vorst, die zich bereid verklaard had den Seider te leiden en aan Mej. A. Duits en den heer Aronson, die als assistenten op dien avond fungeerden. De Seiderviering zelt werd een groot succes, dank zij de voortreffelijke leiding van den heer Vorst. Tusschen de eerste en tweede helft van den Seider werden Matsous met pekelvleesch aangeboden, welke vrijwillig door diverse leveranciers ter beschikking waren gesteld. Het Comité kan op een welgeslaagde bijeenkomst terugzien.

Acad. Examens

Geslaagd aan de Gem. Universiteit alhier voor het doct. ex. sociografie cum laude de heer J. Godefroy en voor het apothekersexamen mej. M. G. van Zweeden.

Van de Botersloot

Consul-Generaal L. Speelman overleden

Hier ter stede is overleden de heer L. Speelman, in leven Consul-Generaal van Uruguay, een gezien figuur in het Corps Consulaire hier ter stede. Op Joodsch-sociaal terrein maakte de heer Speelman zich verdienstelijk door zijn werk ten gunste van de S. A. Rudelsheimstichting. Van 1932 tot 1938 maakte hij deel uit van het afdeelingsbestuur alhier en goed werk verrichtte hij in het bijzonder als Voorzitter der Propaganda-Commissie. Sinds 1934 tot zijn overlijden was de heer Speelman lid van het Hoofdbestuur der S. A. R.-stichting.

Onder groote belangstelling werd zijn stoffelijk overschot Woensdag j.l. op het Toepad ter aarde besteld. Uit het consulaire corps waren vele vooraanstaande figuren daarbij aanwezig. De Rudelsheimstichting was vertegenwoordigd door de heeren E. A. van Esso, A. Zwarenstein, Ed. Roos, J. Frank en L. Cohen. Voordat het stoffelijk overschot het Diaconessenhuis werd uitgedragen, werd daar het woord gevoerd door den Gezant van Uruguay uit Den Haag, den heer Gurmendez, den heer W. Italiaander voor de vereeniging van scheepsvictualiënhandelaren en den heer W. Wesseling namens de familie. Ter begraafplaats memoreerde de heer M. Melamed, dat op dezen dag geen lijkrede mocht worden uitgesproken. Er zou anders voldoende reden zijn, om ervan te getuigen, wat deze overledene geweest is voor zijn gezin, de maatschappij en de Joodsche gemeenschap. Een schat van bloemen dekte de lijkbaar.

Voordrachtavond Ch. Cocheret

Naar aanleiding van den 31sten verjaardag van H.K.H. Prinses Juliana houdt de heer Ch. Cocheret Woensdagavond a.s. een voordrachtavond in het Joodsch Tehuis, waarvoor, naar men ons verzoekt te melden, nog kaarten verkrijgbaar zijn bij den heer L. Preger, tel. 37601.

J. L. Perez-herdenking

Zondagavond a.s. zal het Oost-Joodsch Verbond een J. L. Perez-herdenking organiseeren in Hotel Centraal, Kruiskade 32. De herdenkingsrede zal worden uitgesproken door den heer D. B. Mahler uit Amsterdam, waarna verschillende leden van het O. J. V. uit het werk van Perez zullen voordragen.

Pirkei Owous-voordracht

Van Sjabbos a.s. af zal ter Synagoge-Boompjes door den heer M. Melamed van 1 uur 30 tot 2 uur Pirkei Owous met Bartenoero behandeld worden. Hierna volgt te 2 uur Mincho.

Joodsche Dansclub

De J. D. C. zal op Donderdag 9 Mei a.s. de eerste clubavond houden in het Dans-Instituut Frenk aan de v. Oldenbarneveltstraat 47. Op dezen avond zal het bestuur aan de leden en hun introducé's het nieuwe zomerprogramma voorleggen en bestaat er gelegenheid tot aanmelding als lid. Het Secretariaat van de J. D. C. is gevestigd bij den heer J. Pijpeman, Jan Sonjestraat 23, tel. 33577.

Antisemietische plakker veroordeeld

De Kantonrechter alhier heeft A. D. K., wonende te Rotterdam en volgens zijn opgave huisknecht bij den „Deutsche Verein" alhier, wegens het aanplakken en bij zich hebben in verboden tijd van biljetten met opschrift: Waar Joden regeeren heerscht welvaart. Hoe meer Joden, hoe minder corruptie, veroordeeld tot geldboeten van f 25 en f 10 subs. 10 en 4 dagen hechtenis. Aldus meldt het Rott. Nieuwsblad.

Acad. examens

Geslaagd aan de Ned. Economische Hoogeschool alhier voor het cand. ex. econ. wetenschappen de heeren R. Harlog en H. Polak.

BINNENLAND

Ter herinnering

De stroom van brieven, die wij dagelijks uit Polen ontvangen met de bede om hulp, wordt steeds grooter. Helaas moeten wij steeds weer berichten, dat wij voorloopig in Polen geenerlei hulp kunnen verleenen. Wij moeten ons bepalen tot de meer dan 100.000 vluchtelingen, die dwalen in Roemenië, Hongarije, Lithauen en Lettland.

Enorme sommen zijn noodig, om deze arme vluchtelingen van het allernoodzakelijkste te voorzien.

Hoewel reeds velen een flinke bijdrage gezonden hebben, is het aantal, dat zich afzijdig hield, nog veel te groot. Mogen wij u even aan uw Joodschen plicht herinneren. Stuurt omgaand!

Centraal Comité Noodactie Polen,
Dr. J. TAUBES, Amsterdam, Voorzitter
Z. SCHMERLER, Den Haag, Penningmeester
J. M. KLEEREKOPER, Den Haag, Secretaris, Weteringkade 91, tel. 720669

Giften aan Bankierskantoor van Lissa & Kann, Den Haag, Giro 2040.

Ook aan het bureau van dit blad worden gaarne giften in ontvangst genomen op Postgiro 6916.

Misthoorn-Redacteur liet verstek gaan

De Directeur en Redacteur van De Misthoorn, de heer Jan Nijsse, die dezer dagen op verzoek van de Haagsche politie te Jutfaas gearresteerd, doch inmiddels weer op vrije voeten gesteld is, moest Woensdag voor het Haagsche Gerechtshof terecht staan. In hooger beroep van een vonnis van de Middelburgsche Rechtbank, waarbij hij wegens eenvoudige beleediging veroordeeld is tot een maand gevangenisstraf.

Hij was niet verschenen en bij verstek eischte de Advocaat-Generaal bevestiging van het door de Middelburgsche Rechtbank gewezen vonnis. De uitspraak is bepaald op 15 Mei.

Acad. examens

DELFT — Geslaagd aan de Technische Hoogeschool voor het cand. ex. civiel-ingenieur de heer H. van Tijn uit Den Haag.

UTRECHT — Geslaagd aan de Rijksuniversiteit alhier voor het doct. ex. rechten de heer G. A. van Straten.

Gelukkige examen-candidaten

HEEMSTEDE — Geslaagd voor het ex. van apothekersassistente mej. B. E. M. Cats.

HAAGENS VOOR GOED DRUKWERK

Vereenigingsnieuws

ROTTERDAM

Beis Hammidrasj — Agenda der leeroefeningen — Zondag: Jongeren 10.30—12 Gemoro, onder leiding van den heer S. Ganz: ouderen 4 uur 15 Misjnajous, leiding een der Balbattim; jongeren en ouderen 7—8 uur Kitsoer Sj. O., leiding Rabbijn M. Cohen; Maandagavond: ouderen 7.30—8.30 uur S. Hachinnoeg, leiding Dr. Gradenwitz; Dinsdagavond: jongeren 7—8 uur Tehilliem, leiding Opperrabbijn; ouderen 8—9 uur Gemoro, leiding Opperrabbijn; Woensdagavond: jongeren 7.30—8.30 uur Misjnajous, leiding de heer S. Ganz; Donderdagavond ouderen 8—9 uur Gemoro, leiding een der Balbattim; Sjabbos: jongeren en ouderen 12.30—1.30 uur Sidro met Rasji, leiding Rabbijn M. Cohen.

J. J. K. — Zondagochtend a.s. 9 uur bloembollentocht. Vertrek Stationsplein D. P.

Oost-Joodsch Verbond — Zondagavond a.s. 8 uur J. L. Perez-herdenking in Hotel Centraal. Spreker: de heer D. B. Mahler.

Pirkei Owous-voordracht — Sjabbos van 1 uur 30 tot 2 uur ter Synagoge-Boompjes door den heer M. Melamed. 2 uur Mincho.

Vereeniging voor Ambachten — Maandagavond a.s. 8 uur jaarvergadering in Joodsch Tehuis.

AMSTERDAM

De Schakel — Zaterdagnacht nachtegalentocht naar Overveen. Vertrek om 11 uur 's avonds. Terugtocht langs Bloemendaal en Zandvoort; Zondagavond a.s. 8 uur 30 in het Amsterd. Schaakhuis, Pi. Franschelaan 16, lezing van Ds. E. D. Spelberg, Predikant-Secretaris der V.P.R.O., over: Moderne levensproblemen in het Oude Testament (met lichtbeelden). Introductie toegestaan.

Joodsch Comité Centrum — Maandagavond a.s. 8 uur 15 bijeenkomst in gebouw Rapenburgerstraat 128. Spreker: de heer J. Soetendorp. Zang door de bekende, populaire radiozangeres Martha Conelli. Introductie toegestaan.

Mogein Dowied — Sjoeldiensten: Vrijdagavond 7 uur; Sjabbosmorgen kwart over 8, Sjabbosmiddag kwart over 1 cursussen, twee uur Mincho, daarna bijeenkomst; Zondagmiddag kwart over 4 zangrepetitie; Dinsdagavond half 8 handwerk- en handenarbeidcursus.

DEN HAAG

J. P. C. — Zaterdagavond a.s. 23 uur 30, Trianon te Scheveningen, groot nachtfeest met wereld-attracties.

Menorah — Sjabbosmiddag anderhalf uur voor nacht Oneg Sjabbos-bijeenkomst. Vereenigingslokaal Brugschestraat 12 onder leiding van oud-

Reisjies Gogmoh — Zondagavond 7 uur Gemoro o.l.v. Opperrabbijn I. Maarsen; Maandagavond 7 uur 15 Misjnoh o.l.v. den heer Ch. Ullmann; Dinsdag- en Donderdagavond Gemoro o.l.v. Rabbijn I. J. v. Gelder.

Wratten, Eelt en Exteroogen
Vernietig ze zonder mededogen
Geen Tinctuur, geen zalf,
maar stiften f 0.50
Drogisterij H. WILKES
Ungerplein 20, Schiekade
Tel. 41601 Rotterdam

Uit de Nieuwe Molstraat

Matzes naar Krakau

Het zal den velen in den lande, die gebruik gemaakt hebben van de gelegenheid, om via het Comité Noodactie Polen, Matzes naar Polen te zenden, genoegen doen kennis te nemen van den volgenden brief:

Wir bestätigen den Empfang der uns am heutigen Tage zugegangenen 2 Abschriften Ihrer Briefe v. 13 und 15. ds. Mts. samt beigefügtes Personenverzeichnis, für denen der Mazzohtransport bestimmt ist, wie auch einen Abschrift des Briefes v. 12. ds. Mts.

Wir haben uns sofort mit der dortigen Kultusgemeinde in Verbinding gesetzt, die uns erklärt hat, dass sie im Bezitze Ihres Schreibens samt Verzeichnis derjenigen Personen in Krakan ist, denen der Transport zugeteilt wurde, und sie habe die Verteilung bereits begonnen.

Was die für andere Ortschaften bestimmten Sendungen betrifft, werden wir uns die Mühe geben um die Zustellung derselben den Empfängern zu versichern. Wir bemerken nur, dass die Zeit kurz ist und es bestehen Schwierigkeiten technischer Natur.

Indem wir Ihnen für die Sendung unseren besten Dank aussprechen, wünschen wir Ihnen recht frohe Osterfeiertage und zeichnen.

hochachtungsvoll,

w.g. American Joint Distribution Committee

Perez-herdenking van Oost-Joodsch Verbond

Zondagavond is het waarschijnlijk de schoonste bijeenkomst geweest, die het Oost-Joodsch Verbond hier ter stede heeft belegd. Op waardige wijze heeft een talrijk publiek een der grootste en edelste figuren van het Oost-Europeesche Jodendom geëerd en herdacht.

De Voorzitter, de heer B. Hurwicz uit Voorburg, opende den avond, wees op de met rouwfloers bedekte beeltenissen van J. L. Perez, Dinesohn en Sch. An-ski en herdacht, dat deze drie groote Joodsche schrijvers in een gemeenschappelijk graf rusten, zoodat zij ook na hun dood vereenigd zijn. Deze drie dichters-vrienden rusten n.l. op de Warschausche begraafplaats in de z.g. „Literarischen Strasse", waar een geheele rij van verdienstelijke literators en kunstenaars grafwaarts werden gedragen. Als spreker trad Dr. J. Taubes uit Amsterdam op, die uiteenzette, dat de werken van Perez een levende bron vormen voor allen, die geestelijk voedsel zoeken. Geen vertelling, geen lied, geen bladzijde zelfs uit zijn werken zijn zonder diepen zin. Een onmetelijk wijden blik, een groote ethiek, een warme mystiek en een Chassidische gedachte vindt men bij Perez overal. De verbondenheid van Perez aan het Zionisme wist Dr. Taubes hieruit te bewijzen. Na verder over de werken van Perez te hebben verteld, besloot spr. zijn door het publiek aandachtig toegehoorde rede. Hierna was het woord aan de declamatoren. Het waren de heeren J. Klein uit Rotterdam, M. Frajndlich uit Amsterdam en A. Bilfeld alhier.

Het was bijna middernacht, toen de Voorzitter den avond sloot met een opwekking tot bestudeering van Perez werken, waarmede allen instemden.

ADVERTENTIEN

Voor den inhoud dezer advertentiën is de redactie niet verantwoordelijk.

Verloofd:
MARY BEERENBORG
en
ARTHUR VAN DER HORST
Den Haag, 25 Niesan 5700 / 3 Mei 1940
Laan v. Meerdervoort 52, flat 3
Noordeinde 101a
enige kennisgeving
geen ontvangdag

Voor de buitengewoon groote belangstelling, bij de geboorte hunner dochter RACHEL ondervonden, danken uitsluitend langs dezen weg
L. SLAGTER
R. SLAGTER—Jedwab
Apeldoorn, v. Hasseltlaan 14².

Vereeniging voor Ambachten en Werkverschaffing voor Israëlieten te Rotterdam
Secretariaat Jonker Fransstraat 76a

JAARL. ALGEM. VERGADERING
op Maandag 6 Mei 1940,
— des avonds 8 uur —
in „Het Joods Tehuis",
— 2e Lombardstraat 92a —
AGENDA: 1 Opening; 2 Jaarverslagen; 3 Betsuursverkiezing; 4 Rondvraag en Sluiting.

Zaterdag 4 Mei
OPENING
van de 1e klas BANKETBAKKERIJ
van
A. v. d. HEUVEL
West Kruiskade 32 - Tel. 37016
Bij aankoop van minstens f 1.— een heerlijk slagroom- of mocca-taartje cadeau.
Bij aankoop van minstens 50 cts. een aardige verrassing.

VOERINGS, Fournituren voor D. en H.-kleeding, Ritssluitings, Linnen, Kameelhaar, Schoudervullingen, Ceintuurs, Knoopen
Jac. Schipperus
OPPERT 104 — Telef. 11317

DAMESCONFECTIE
JONKER FRANSSTRAAT 73
W. v. d. BURG
v.h. CHEF-VERKOOPSTER
Firma L. DRUKKER
Op vertoon v.d. advertentie 5 pCt. korting

J. DROPPERT Jr.
Uw Kruidenier
Zomerhofstr. 38 — Tel. 41362 - Rotterdam
Bezorging aan huis

j. de groot
aannemer
econ. huizenbeheer
groen v. prinstererstr. 24
rotterdam — telefoon 43773
huizenadministratie en onderhoudsbedrijf

CERTIFICATED BY
MINISTER & Co. - LONDON
Dames- en Heerenkleeding naar maat
JACOB VAN TOL
Avenue Concordia 50
ROTTERDAM - Telefoon 56544

Winkel-betimmeringen
en Vitrinebouw in hout en metaal
Vraagt vrijblijvend prijsopgave aan:
VAN ISPELEN'S
Fabriek van Hout- en Metaalbewerking
Paradijslaan 95 en 137 Telef. 52670
ROTTERDAM

De Hollandsche Tuinen
is het beste adres voor
Aardappelen, Groenten en Fruit
Bergweg 270 - Benthuizerstr. 109

H. J. MINNEBREUKER
Kantoor- en Woninginrichting
Reparatie aan alle soorten meubelen
JAFFA 42 — ROTTERDAM
Woonhuis: Pleretstraat 45

J. VAN DER KLEIJ
Timmerman - Aannemer - Trappenmaker
Werkpl: Kabeljouwschestr. 45a
ROTTERDAM
Woonhuis: Soetendaalscheweg No. 45
Telefoon 46515
Onderhoud van huizen

H. SCHOLTE - Banketbakkerij
Fa. Medema
PROVENIERSSINGEL 69a
Telefoon 41317 - Rotterdam

GEVRAAGD
Keuken-Werkmeisje
per 1 Juni of eerder. Mevr. FRENKEL—Serphos, Mathenesserlaan 484.

Wij hebben enkele **gest. en gem. KAMERS** m. bek. uitstekend pension vrij. v. d. BERG, Aleidisstraat 78a.

Gerard Munnik Kleiweg 7-9 - Tel. 42206 — HILLEGERSBERG —
IJzerwaren, Huishoudelijke- en Zeiljacht-artikelen

Het Kantoor HARTOG en VAN PELT, - Accountants en Belastingconsulenten -
is VERPLAATST van KRUISKADE 122a naar
Beursplein 26, Tel. No. blijft 12330 Behandeling van alle belastingzaken

VERHUIZINGEN EN TRANSPORTEN
Moderne meubelauto's, alles verzekerd. Vraagt vrijblijvend prijsopgaaf. - Alleen:
Fa. LUBBERS & WILKES
Telefoon 46620—46948 — Zaagmolendrift 3 — Soetendaalscheweg 27 b

H. KATS, Brandstoffenhandel en Goederenvervoer
Boudewijnstraat 121, Rotterdam-Z., Telef. 51314

Stoomververij en Chemische Wasscherij „CENTRAAL"
Koude, warmte, wind of regen ... Wat „CENTRAAL" verft kan er tegen!
Rotterdam: 2e Middellandstr. 25b, Tel. 30535. Schiedam: Lange Nieuwstr. 71, Tel. 67828

Levensmiddelenbedrijf DE KL. SPAARBON
HOFDIJK 31, - U BELT en wij BEZORGEN - Tel. 43961

N. J. BOER, Gediplom. Drogist
KRUISSTRAAT 59c - ROTTERDAM - TELEFOON 10965

Voor iets beters naar PETERS
DE DROGIST SINDS 1898
Nieuwe Binnenweg 223, Tel. 33256, Rotterdam, Schieweg 58, Tel. 43741

J. W. BERKVENS & Co. - HUISSCHILDERS DECORATEURS
Telefoon 11915-14969 — Boezemsingel 26, Rotterdam

Uw schoenmaker M. J. VAN DONGEN
v.h. C. JAMIN
Linker Rottekade 52 - ROTTERDAM

Wed. R. OP 'T LANDT
Kruideniers en Grutterswaren - Bonbons en Biscuits - Verkade Artikelen
Lusthofstraat 74 - Rotterdam

P. J. POSTMUS was is en blijft de kapper van Kralingen Gevestigd sinds 1901
Specialiteit in permanent wave
Lusthofstraat 129 — Rotterdam

Sanitairbedrijf „OOST"
Fa. v. d. Wilt & Dekker
LOODGIETERS EN ZINKVERWERKERS
Alle onderhoudswerken aan huizen
Nw. Rubensstraat 53a Tel. 55215

Sigarenmagazijn „DE HEUVEL"
Voor Sigaren en Sigaretten in alle prijsklassen — A. F. v. d. HEUVEL — Oude Dijk 88, Rotterdam — Telefoon 15634 —

A. DEN BLIJKER Jr. - Adamshofstraat 184 Rotterdam -
RIJWIELHANDEL — REPARATIE-INRICHTING
Levering en verhuur van Handwagens, Carriers, Rijwielen en Tandems

S. J. G. WULFF in Chemicaliën, Drogerijen etc.
U belt 52546 - Wij bezorgen - Westnieuwland 8

Voor de betere installaties in Radio en Electriciteit
C. GROENEVELD, Erkend Installateur
LUSTHOFSTRAAT 126 — ROTTERDAM — TELEFOON 55373

G. J. STOOP Aannemer van Metsel- en Betonwerken
Terbregscheweg 73 — Hillegersberg — Telefoon 55128
Scherp concurreerende prijzen!

A. VONK, Handel in Groenten, Fruit, Bloemen en verdere levensmiddelen
Taborstraat 44, Rotterdam

VISCHHANDEL „HET WESTEN"
Gr. Visscherijstraat 6a
Uw adres voor Visch en Patat
Aanbev. G. P. DE BIE

Expeditie M. & J. VLIEGENTHART
ROTTERDAM, BOLNES, SLIKKERVEER
KINDERDIJK, ALBLASSERDAM
ZWIJNDRECHT (VICE-VERSA)
ROTTERDAM
Haringvl. N.Z. 11b
Tel. 51808 — Tel. Alblasserdam 329

Dames- en Herenkleding naar maat
J. VERBAAS
Schietbaanlaan 86 Telefoon 33528

B. Neleman
Zuivelproducten. Delicatessen. Comestibles
OUDEDIJK 254 - TELEF. 13220

BLOEMENMAGAZIJN „ROZA"
H. v. d. VEERDONK
Beukelsdijk 102 - Tel. 34188
Rotterdam
BLOEMWERKEN VOOR IEDERE GELEGENHEID

Onder een goed portret staat
Foto „Dettiny"
Schiekade 3
bij de Heulbrug

DAMES PAST OP!
Een mislukte permanent geeft U 6 maanden ergernis
een **goede** 9 maanden genoegen
Olie Permanent f 1.50 en f 2.50
MAISON CORRY
Oleanderstraat hoek St. Andriesstraat
Telefoon 14177 - Rotterdam-Zuid

Sigarenhandel „RECORD"
Volrijpe Deli-Sumatra 4 cent
Een verrassing voor den kenner
Goudscheweg 114, Rotterdam

J. OLDERT
Schoenreperatiebedrijf
Speciaal in het betere werk
Tevens behandeling van voetmassage en pedicure — Aanmeten van steunzolen
Jericholaan 4 — Rotterdam

Wij hebben een **goede reputatie** voor
KRENTENBROOD
Ook in deze tijdsomstandigheden is ons Krentenbrood nog
GOED en GOEDKOOP
Fijne luxe Broodjes, Casinobrood
Krentenbollen, vele soorten Koekjes
Gebakjes en keurige Fantasie-Taarten
Prachtig best Melkbrood
Aanbevelend,
EWALD BEHLE

Wasscherij H. KLEIJ Pootstraat 15-19 Telefoon 54780
U bent bij ons steeds welkom

Uw adres voor **groenten** en **fruit** is
DE BRUYN
Ged. Slaak 87 — Telefoon 10152
Delicatessen — Comestibles — Specialiteit in fruitmanden

J. VAN WIJGERDEN - Nw. Crooswijkscheweg 37 — ROTTERDAM —
Aardappelen, Groenten en Fruit - Diverse Busgroenten - Levering alle soorten Brandstoffen

Verbouwingen en Reparatiën
Timmer-, Metsel- en Betonwerken **P. J. HOEBE** Bouwkundige en Aannemer
Sichemstraat 14c - Tel. 15266 - R'dam

A. J. SCHOUWENBURG
Erkend Gas- en Waterfitter - Lood- en Zinkwerker
Martinstraat 2 Tel. 52603 (voor 6 uur 53651) ROTTERDAM

Rijwielhandel J. H. HERMSEN
Stalling - Reparatie-inrichting - Moffelen — Vernikkelen
Raephorststraat 124-134 — ROTTERDAM

B. VAN DELDEN
Goedkoopste adres voor Schilder- en Witwerk
Vredenoordlaan 20 - Telefoon 51258 - Rotterdam

DAMES SALONS Benthuizerstr. 39 - Tel. 43295
(bij de Bloklandstr.) G. HOUTHOFF
PERMANENT WAVE geheel compleet f 2.—, f 3.50, f 6.—
HAARVERVEN, OLIEHAARKUUR ter VERSTERKING van bedorven haar

DRUKKERIJ „GRAFÉNO"
Levert alle drukwerken voor den handel
HILLEGERSBERG - Telefoon 41148
Wm. v. Hillegaersbergstraat 127-129

P. VAN DRIEL
TIMMERMAN en AANNEMER
Administratie en onderhoud van huizen
SLAGHEKSTRAAT No. 95 b
Telefoon 14197 - Rotterdam

SCHIEDAM

DUCO Lakspuit-inrichting Firma GEBR. DRIES
Westvest 70-72 - Schiedam - Telefoon 68737

K. FIEGEE, St. Liduinastraat 96, Schiedam
Steeds bijzondere aanbiedingen in **PIANO'S**

Levensmiddelenbedrijf W. v. d. Meulen
Hoogstraat 136, Schiedam

HENDRIK BREEVOORT's Pui- en Glazenwasscherij. Schoonmaakbedrijf
Speciaal adres voor het vervaardigen en repareeren van Markiezen, Jalouzieën, Zonneschermen enz. H. Breevoort, Vlaard.dijk 23, Schiedam

EN TOCH beteekent minder slijtage groote besparing op Uw wasch-rekening
GORIS' WASSCHERIJEN garandeeren 50% minder slijtage dan normaal Tel. 6-8-6-7-5

Voor een goede bril naar
H. PLUYM, Opticiën
Eigen Slijperij HOOGSTRAAT 153, SCHIEDAM

Rijnbende & van Hoek
Linoleum - Tapijten - Gordijnstoffen
HOOGSTRAAT 32, SCHIEDAM, TELEFOON 68011

Gebroeders Smits Timmerlieden en Aannemers
Nieuwbouw — Verbouw
Tuinlaan 56, Schiedam, Telef. 68992

JOH. ZAGWIJN - Hoogstraat 70 - Schiedam
MANUFACTUREN — WOLSOORTEN — KOUSEN EN SOKKEN
GEMAAKTE GOEDEREN — TRICOT GOEDEREN

Schiedamsch Copieer Bureau JOCKER
Aleidastraat 123a, Schiedam, Telefoon 69938
VOOR AL UW STENCILWERK

Begunstigt de Adverteerders

J. HUIS
MOTOR- EN RIJWIELHANDEL
Specialiteit in het repareeren van Motoren
ROTTERDAMSCHEDIJK 146
SCHIEDAM

INCASSO-BANK N.V.

gevestigd te Amsterdam
Kantoren te ROTTERDAM:
— LEUVEHAVEN 103 —
GOUDSCHESINGEL 229 STRAATWEG 67, HILLEGERSBERG
HEEMRAADSSINGEL 169 TUINLAAN 80, SCHIEDAM —
BEIJERLANDSCHELAAN 127 DORPSSTRAAT 103, OVERSCHIE
CORRESPONDENTSCHAP TE ALBLASSERDAM
Volgestort kapitaal f 30.000.000,— Reserve f 7.300.000,—
Behandeling van alle Bankzaken
Incasseeringen - Vreemde Valuta's - Goederentransacties
Effecten - Coupons - Deposito's - Assurantiën

Sigarenhandel F. C. Veenbrink
STADHOUDERSWEG 88d, Rotterdam, „Blijdorp", Telefoon 45258

P. J. Th. Verwaaijen
Aardappelen, Groenten, Fruit, Conserven, Levensmiddelen
Conserven onder Rabbinaal toezicht. Stadhoudersweg 92, Rotterdam, Tel. 46104

Occasion: Weinig bespeelde kruissnarige Piano
voor f 125.— met garantie
Fa. J. DE MUNCK, SCHIETBAANLAAN 11, Tel. 31290

TUINARCHITECTUUR ADVIEZEN ONDERHOUD
Firma H. DE LANGE
TELEFOON 33356 OCHTERVELTSTRAAT 37, ROTTERDAM

P. C. DEN OTTOLANDER, Horlogemaker, Opticien, Schieweg 166
GOUD - ZILVER — Eigen vakkundige Reparatie-inrichting

Den Boer's Bakkerijen
Rotterdam, Mathenesserdijk 329, Tel. 38587. Hoogvliet, Dorpstraat 152, Tel. 20
Vierkant Zeeuwsch brood en het allerbeste Melkbrood. *Laat het U door ons thuis bezorgen*

Luxe Artikelen. Speelgoederen. Serviezen. Zinkwaren
Spec. adres v. Keukeninrichtingen. Verhuren v. glas en porselein v. bruiloften en partijen
Kruiskade 59b, Tel. 52596. Noordmolenstraat 36, Tel. 46069. Mathenesserplein 42, Tel. 36761

Grootste sorteering **HEERENHOEDEN** Alle maten
N.V. v/h. fa. GEBR. VAN HALDEREN
Sedert 1879 gevestigd **Passage 13, R'dam** TELEFOON No. 12206

v. d. Sterre's Bakkerij Bergschelaan 322, Tel. 46294
Stadhoudersweg 106, Tel 46274
Is Uw adres voor eerste kwaliteit **Volkorenbrood** 16 ct., fijn **Witbrood** 16 ct.

Drogisterij „DE VIJZEL"
P. J. GASTELAARS Jr. - Gedipl. Drogist
Kerkhoflaan 53b — Tel. 14653 — Rotterdam

J. JELLEMA, Stadhoudersweg 107, Rijwielhandel
Reparatie-inrichting. Bondsrijwielhersteller. Levering van alle merkrijwielen — Brandstoffen in papieren zakken

Radio-Technische Onderneming „ASRA"
Dir. C. F. P. VAN DEN ASSEM Jr.
STATENSINGEL 123, Rotterdam C., Giro 32206, Telefoon 47404

Voor goede meubelen tegen lagen prijs dan naar
'T MEUBELHUIS A. VAN DRIEL
Alléén Mathenesserweg 34a hoek Zoutziedersstr., Tel. 34999, R'dam-W.

Tel. 14061 Schrijfmachines Tel. 14061
bij Kruis in de Kruisstr. 45b, wij leveren U reeds een nieuwe Koffermachine à f 65.—. Rebuiltmachines van f 20.— met garantie

Complete Meubileering L. J. van der Sluijs
Wij fabriceeren zelf en maken ook meubelen volgens teekening
BERGSCHELAAN 319c • ROTTERDAM • TELEFOON 45426

Gebr. Godschalk • Meubelfabrikanten
Behangerij — Stoffeerderij
Meermansstraat 36, Rotterdam, Telefoon 53106

S. C. DE HAAN's Loodgieters- en Huizenonderhoudsbedrijf N.V.
Installatie-Bureau van Sanitaire Artikelen. Erkend Gas- en Waterfitter
Taborstraat 26, Tel. 13237. Woonhuis: Taborstraat 7b, Tel. 15098, Rotterdam

Uw aanbevolen SCHOENMAKERIJ is
„Süperlargo"
Strooveer 8c - Rotterdam - Telefoon 46065

Voor Schilderwerk: van der Steen en van Dijl
— Het adres voor goed en goedkoop schilderwerk —
Dijkstraat 60, Rotterdam, Tel. 54144

J. M. VAN GEET Erkend Installateur en Radiohandelaar
Reparatie van Radio's en Stofzuigers
ZWAANSHALS 236 Tel. 45180 LUSTHOFSTRAAT 94 Tel. 14042

VOOR BETERE SCHOENREPARATIE **DE BRABANTSCHE WINKEL**
Bergschelaan 324c
BILLIJKE PRIJZEN!
Kwaliteit en afwerking GEGARANDEERD
C. A. BLOM, onder Rijkstoez. gedipl. Schoenhersteller

Ook voor **Levertraan** naar
Drogisterij Romeijn
Vanaf 40 ct. per flesch Lusthofstraat 47 - Telefoon 57246

Uw geld wordt het best benut, Indien U verhuist met SCHUT
HERMAN SCHUT is sinds jaren Uw adres
ALLEEN Vijverhofstraat 63, Telefoon 40452

Brechcokes en Anthracietnootjes IV
voor
CENTRALE VERWARMING
N.V. Steenkolenhandel v.h. Joh. v. d. Willigen
Coolsingel 23 - Tel. 52347
Kolenpark: 2e Rosestraat 3, Tel. 12640

Chevrolet — Buick — Vauxhall — Bedford
Frigidaire Huihoudkoelkasten
Officiëel Dealer:
N.V. Pietersen & Co.'s Automobielbedrijf
Nieuwe Binnenweg 71-77, Rotterdam, Tel. 35290 (6 lijnen)
Filiaal: Schiedam, Broersvest 74-76, Tel. 69404 (2 lijnen)

GEVESTIGD 1902
van Onlangs doet het vakkundig
Electricien - Loodgieter
Showroom en Kantoor
Schietbaanlaan 33-35, Tel. 32795
Alles op gebied van
gas, water, electriciteit

Vulcaniseer-inrichting en Radiateurmakerij
„DE TOEKOMST"
Mathenesserdijk 485-487, Rotterdam, Tel. 31438

Kousenkliniek
Dames!!! Uw adres voor het onberispelijk en machinaal ophalen van ladders in Uw kousen is
Atelier Norma
Joost van Geelstraat 73, Tel. 36776

Voor betere tabak en Handwerk sigaren gaat men naar de SIGARENFABRIEK
„Cubana"
— Aanbevelend —
B. A. Bruinhout, Sigarenfabrikant
Kruiskade 102a, R'dam, Telef. 54683

RIJWIELEN
W. de Zanger
Onderdeelen, Reparatie en Onderhoud
—— STALLING ——
NICOLAAS ZASSTRAAT 43
bij den Proveniersingel

PARFUMERIËN - TOILETARTIKELEN
SPONZEN - ZEEMEN - DROGERIJEN
CHEMICALIËN - BORSTELWERK
WASCH- EN POETSARTIKELEN
J. G. v. d. BOS
DRESSELHUYSSTRAAT 3a
TEL. 46271 - ROTTERDAM

Fa. J. Bernard's Expeditie
Opgericht 1903
Delft - Den Haag 2 x per dag
Leiden - Haarlem - Amsterdam - Gouda - Utrecht
7 uur n.m.
Rotterdam, Mauritsstraat 57, Telefoon 12186

LIDA PALM-VAN DER HEIJDEN
Certified skin and complexion specialist of the GRACE BEAUTY CULT
Founded 1922
Amsterdam, Batavia, Berlin, Copenhagen, Johannesburg, New York
Huid- en Gelaatsbeh., Cosmétische maskers
Statenweg 172a, R'dam, Tel. 47311

H. VOS
Verhuizingen en Transporten onder gar.
geen bijkantoren, is alleen gevestigd
Opzoomerstr. 19-21, R'dam W, Tel. 31041
Goederenvervoer zowel binnen als buiten de stad. Nette, vlotte bediening door volwaardig personeel

Karel Coumou
HERENMODE ARTIKELEN
STADHOUDERSWEG 102
TEL. 41642 • ROTTERDAM

OUDSTE ROTTERDAMSCHE PUI- EN GLAZENWASSCHERIJ
v/h J. P. DE PATER
— Opgericht 1880 —
P. BLAKMOOR
Josephlaan 33 Telefoon 36021

Voor goedpassende en correct zittende **Maatkleeding** door onze eigen coupeurs naar
Super-Chique
Zomerhofstraat 23a en 34
Telefoon 47020
Costumes vanaf f 30.-

K. ROEST
Ben. Oostzeedijk 49, Rotterdam-Oost
Telefoon 51680
Altijd iets nieuws in:
Kousen en Handschoenen
Tricotages — Mode-artikelen
Baby-Kleertjes — Pyama's

BREUR's IJZERHANDEL
IJzerwaren, Gereedschappen, Huishoudelijke Art.
Vlietlaan 55, Tel. 51283, Rotterdam

Levensmiddelenbedrijf P. Neleman
VLIETLAAN 50
Boter — Kaas — Eieren
Kruidenierswaren, Comestibles

Levensmiddelenbedrijf A. Streefkerk
Aardappelen, Groenten en Fruit
Brandstoffen
Schieweg 60 hoek Schepenstraat, Tel. 42887

Fa. v. d. KUIJL
SCHOONMAAKBEDRIJF
Schiekade 109a, Rotterdam, Tel. 44161
Dagelijks inwendig schoonhouden van kantoren en gebouwen
GLAZENWASSCHERIJ
Schoonmaken v. te betrekken woningen

H. M. VAN DER WALLE
SCHOENREPARATIE-Fabriek
Vlietlaan 28, Tel. 14353 (gev. sinds 1913)
Afhalen en bezorgen gratis

A. H. Stierman Pzn.
- Architect -
Schieweg 85
Tel. 40673 • Rotterdam
Makelaar-Administrateur van vaste goederen - Taxatiën - Hypotheken

Dames Kapsalon
PERMANENT WAVE nieuwste systeem
4 en 6 gulden
MASSAGE — MANICURE
W. BERENDS-KOSTER
Oostzeedijk 306, Rotterdam
Telefoon 54727

Vooral nu vraagt Uw schoeisel goede verzorging. Kent U ons werk?
't Is netjes en sterk! Veters Inlegzolen
L. TERLOUW,
Adamshofstraat 27 - Tel. 57135

PRIMA PEPERMUNT . . .
KNOOPJESDROP . . . . } 10 ct. per ons
SALMIAKDROP . . . .
ZOUTE JUJUBES . . .
MENTOL GROENTJES . } 12 ct. per ons

J. C. H. Straetemans
LAGE OOSTZEEDIJK 111, TEL. 50369

C. ARDON
Timmerman en Metselaar
Werkplaats: Jacobusstraat 32
Telefoon 12285 - Rotterdam

Sigarenmagazijn „Regina"
STATENWEG 106
Rotterdam - Telefoon 46048
Groote sorteering Sigaren, Sigaretten, Tabak, Pijpen enz.

GOED en GOEDKOOP
lever ik dagelijks aan vele Joodsche gezinnen de allerbeste kwaliteiten
Aardappelen, Groenten en Fruit
franco aan huis — Aanbevelend
M. v. ASPEREN
v/h W. JANSSEN
Duivenvoordestraat 69
(Hoek Aleidisstraat). Tel. 31699

FEDROPA
Drogerijen, Parfumeriën
Chemicaliën
STATENWEG 134d, Rotterdam, Telef. 46843

J. G. Achthoven, Maatschoenmaker
met diploma A en B onder Rijkstoezicht
Reparatie-inrichting
NOBELSTRAAT 87, Rotterdam (Blijdorp)

A. ROBBERSEN - Pianohandel
stemmen, repareeren, verhuren, inruilen, moderniseeren. — Vraagt prijsopgaaf
Spoorsingel 22b - Telefoon 46090

C. JANSEN
COMPLETE MEUBILERING
— STOFFEERDERIJ —
Straatweg 48 - Tel. 41174 - Hillegersberg

OERLEMANS'
LEVENSMIDDELENBEDRIJF
Schieweg 95
Zonder prijsverhooging aan huis bezorgd
en 5 % Korting

'n Delicatesse is onze
Specialiteit Taart „Gateau Mérite"
J. H. LAARHOVEN
Banketbakker en Kok
Beukelsdijk 175 — Telefoon 31113
Alleen en uitsluitend 1e klas kwaliteit

Permanent Wave f 2.50
Wasschen, Knippen en Watergolven inbegrepen. Origineele oliebehandeling
Haarverven 85 cent
Wasschen, knippen of onduleeren 30 ct.
Wasschen, watergolven . . . . . 60 ct.
JOH. KIELA, Goudscheweg 49, Tel. 54306

Een ongeluk ligt in een klein hoekje!
en kan onberekenbare gevolgen hebben. Verzekert U althans tegen de financieele gevolgen daarvan door bemiddeling van
FRED. DE JONG
Makelaar in Assurantiën
- Schiekade 186 -
Telefoon 42490
bij de
NieuweEersteNederlandsche
Vraagt vrijblijvend offerte

ŠKODA AUTOMOBIELEN
EEN TSJECHISCH PRODUCT
Oersolide, zuinig en betrouwbaar
Voor Rotterdam en Omstreken
Goosen's Autobedrijf
NIEUWE BINNENWEG 311, TEL. 33546

Firma M. EKELMANS
Aardappelhandel
Groenendaal 43 Tel. 10447
ROTTERDAM
Stougiesdijk-Greup Tel. 8

Bloemenmagazijn
G. DELWELL
Lambertusstraat 174
(bij de Oostzeedijk)
Telefoon 50671 - Rotterdam
speciaal adres voor Bruidsbouquetten en Grafkransen

SIETIE TERPSTRA
N. Binnenweg 249a en b, Tel 30416
Rolschaatsen
vanaf f 1.25

Voor groenten, fruit, aardappelen conserven enz. is Uw adres
M. C. v. Dalen
Speciaal in het opmaken van fruitmanden —
Benthuizerstraat 61 - Rotterdam

Kalender

Van 3 t/m 9 Mei 1940
Van 25 ניסן t/m 1 אייר 5700

Begin van den Sabbath 7 uur
ס' קרושים
מברכים חחדש , פרק א'
Einde van den Sabbath

Zône I	8	uur	23	min.
„ II	8	„	20	„
„ III	8	„	17	„
„ IV	8	„	15	„
„ V	8	„	13	„

Dinsdag ערב ראש חדש
Woensdag יום א' דראש חדש
Donderdag יום ב' דראש חדש

Indeeling der Zônes voor de „nacht"-tabellen:

Zône I: Groningen, Friesland, Drenthe en Den Helder
Zône II: Noord-Holland (behalve den Helder), Amsterdam, Overijsel en de Geldersche Gemeenten Nijkerk, Harderwijk, Elburg en Hattum
Zône III: Zuid-Holland, Utrecht en Gelderland, behalve bovengenoemde Gemeenten
Zône IV: Zeeland, Noord-Brabant en Noord-Limburg
Zône V: Zuid-Limburg

TWEEDE BLAD
WEEKBLAD VOOR ISRAEL. HUISGEZINNEN
Vrijdag 3 Mei 1940

Vele geboden zijn Israël gegeven

Niet tot last, maar tot geluk

רצה ה׳ק׳ב׳ה לזכות את ישרא׳ לפיכך הרבה להם תורה ומצות

De Heilige, geloofd zij Hij, wilde Israël verdienstelijk doen zijn, daarom schonk Hij hun de leer en vele geboden

Het is een bekend woord, dat door R. Chanieno ben Akasjo gesproken is, waarmede iedere „leeroefening" besloten wordt en dat ook gezegd wordt na de lezing van een hoofdstuk uit tractaat Owous, waarmede dezen Sjabbos weder aangevangen wordt. Dit woord van R. Chanieno ben Akasjo is te vinden op het einde van het Misjna-tractaat Makkous. Onmiddellijk daaraan voorafgaand lezen wij eenige „levenswoorden", die het vermelden evenzeer dubbel en dwars waard zijn. Zoo verkondigt R. Chanieno ben Gamliel: „Wanneer hem, die slechts één zonde begaan heeft, deswegen het leven ontnomen wordt, hoeveel te meer dan zal hem, die één gebod volbrengt, leven geschonken worden". R. Simon ben Rabbi zegt: „Er staat geschreven: Maar wees sterk, dat gij het bloed niet eet; want het bloed is de ziel; wanneer nu degene, die zich van bloed, waarvan de mensch een afkeer heeft, onthoudt, daarvoor loon ontvangt, hoeveel temeer dan zal hij, die zich van roof en ontucht, waarnaar de mensch verlangt en lust in heeft, onthoudt, daardoor verdienste verwerven voor zich, zijn geslacht, zijn nageslacht tot het einde van alle generaties". En aan deze uitspraken, welke wij „levenswoorden" genoemd hebben, sluit zich het woord van R. Chanieno ben Akasjo aan en ons dunkt op een alleszins waardige wijze. De uitspraken, welke wij hier weergegeven hebben, zijn bemoedigend voor den mensch, in het bijzonder voor den Joodschen mensch. Er blijkt ons uit, dat zij, die de grootmeesters van Joodsche wetskennis waren, maar dat niet alleen, doch die ook gerekend mogen worden te zijn de mannen die het meest juiste inzicht in en begrip van de bedoeling bezaten, waarmee ons de levensleer geschonken is, overtuigd waren van de groote verdienste, welke een ieder van Israël zich verwerven kan door het vervullen van de mitswous, de goddelijke geboden en dat niet alleen voor zichzelf, maar ook voor zijn geslacht, ja zelfs voor zijn nageslacht. Om Israël verdienstelijk te doen zijn — en dit wilde de Heilige, geloofd zij Hij — werd door Hem de leer met haar *vele* geboden aan dit volk geschonken. Zoo leert ons R. Chanieno ben Akasjo.

De vele geboden zijn ons dus geschonken, om ons verdienstelijk te doen zijn. Wij veronderstellen, dat er onder de lezers zullen zijn, die zonder meer deze uitspraak van R. Chanieno niet zullen onderschrijven. Want, zoo zullen ze wellicht zeggen, de *vele* geboden, die de Jood te volbrengen heeft, kunnen juist oorzaak zijn, dat hij zich niet verdienstelijk maakt. Want het is onmogelijk, dat de mensch alle mitswous steeds en ten allen tijde volbrengt op een correcte wijze. Daarvoor zijn de geboden teveel. Wanneer God Israël slechts tot een weinig geboden verplicht had, dan zou men in staat geweest zijn, deze te volbrengen en dan zou Israël zich daardoor verdienste hebben kunnen verwerven. Edoch, de *vele* geboden vormen in waarheid een עול מצות, een „juk der geboden", een juk, dat te zwaar is, om te torsen. Zooals gezegd, wij veronderstellen, dat op deze en op dergelijke wijze, door lezers zal geredeneerd worden. En toch — wij hebben het gehoord, volgens het inzicht van onze Wijzen, zijn ons juist *vele* geboden gegeven, om ons verdienstelijk te doen zijn. Wij moeten hierbij echter bedenken, dat onder de ge-, zoowel als onder de verboden, welke de Touro bevat, er vele zijn, die, zooals onze Wijzen het uitdrukken, שהשכל מחייב letterlijk „door het verstand bevestigd worden", d.w.z. die ook, indien zij niet voorgeschreven waren, door den zedelijken mensch zouden betracht worden, zooals roof, moord, het eten van verschillende kruipende dieren enz., om enkele verboden te noemen en wat de geboden betreft, eerbied voor ouders, liefde tot den medemensch, enz. Ook al deze „logische" geboden zijn nu echter in de Touro opgenomen, om door ze waar te nemen ons verdienstelijk te maken en ons loon grooter te doen zijn.

Doch ook het volgende is hierbij in overweging te nemen en is de opvatting van niemand minder dan Rambam omtrent de *vele* geboden. Deze zegt aldus: Juist doordien de geboden zooveel zijn, moet het uitgesloten worden geacht, dat niet een ieder in zijn leven althans één der geboden met zuivere intentie en volledig volbrengt en doordien hij een mitswo op zoodanige wijze vervult, zal zijn ziel leven. De schrijver van *Bieno Loïttiem* herinnert in verband hiermede ook aan Deut. 6:24 en 25, luidende: „Daarom heeft ons de Eeuwige geboden, al deze wetten te volbrengen, om den E., onzen God te vreezen; ten goede voor ons alle dagen, om ons in het leven te doen blijven gelijk dezen dag. Ook zal het ons tot deugd zijn, wanneer wij in acht nemen te volbrengen al dit gebodene, voor den E. onzen God, gelijk Hij ons geboden heeft". Deze woorden mogen echter niet tot misvatting aanleiding geven. Men mag daaruit niet concludeeren, dat men volstaan kan met het volbrengen van een enkel gebod, al neemt men dat dan ook waar met volle toewijding en in alle opzichten correct en naar behooren. Wij zijn gehouden tot het volbrengen van alle geboden. Te meenen het „met den hemel op een accoordje te kunnen gooien" is een beslist on-Joodsche gedachte. Waarschuwend zegt R. Chanieno in den Talmoed (B. K. 50a) כל האומר ה׳ק׳ב׳ה ותרו הוא יותרו חיין. Al wie zegt: de Heilige geloofd zij Hij, is toegevend (d.w.z. laat veel ongestraft passeeren), diens leven zal verkwijnen! En R. Chanieno doet dit zijn woord steunen op Deut. 32:4: „De rots! volkomen is Zijn werken, want al Zijn wegen zijn recht". Maar naast het recht in de wegen van God, leert het Jodendom ook de mildheid en de vergevingsgezindheid van God. Zeer interessant is in dat opzicht een aanteekening van den Bijbelcommentator Nachmanides op Deut. 27:26, luidende: „Gevloekt zij, wie de woorden dezer leer niet zal stand doen houden om ze te volbrengen! En het geheele volk zal zeggen: „Amen!" Nachmanides teekent hierbij o.a. aan: „Naar mijn inzicht is hetgeen het volk door dit „Amen" aanvaardt, de erkenning in het hart van de waarheid der mitswous, verder, dat men gelooft, dat hij, die ze volbrengt, loon en zegen daarvoor zal genieten, terwijl degene, die ze overtreedt, gestraft zal worden. En wanneer iemand de waarheid van een der geboden ontkent of wanneer dit in zijn oogen voor altijd als waardeloos is, dan is hij gevloekt. Maar wanneer iemand een overtreding begaat, b.v. hij eet van een zwijn of iets anders, wat ons tot afschuw moet zijn en hij doet dit uit begeerte, of hij maakt geen Soekko, of vernalatigt het gebod van Loelow en dit ingevolge traagheid, valt hij niet onder dezen ban, want er staat niet: wie de woorden dezer leer niet *doen* zal, maar אשר לא יקים d.i. hij, die de bindende kracht van de woorden der leer zal ontkennen, wij hebben hier dus een ban voor hen, die zich tegen de leer verzetten en de waarheid daarvan verloochenen". Tot zoover Nachmanides.

Het is duidelijk — al zegt hij dat niet met zooveel woorden —, dat de beroemde Joodsche geleerde hier apologiseert tegen de opvatting van een andere religie, welke verklaart, dat het onmogelijk is voor den mensch de wet geheel na te komen en dat men reeds bij het overtreden van een enkel gebod verdoemd is, om dan tot de conclusie te komen, dat niet de wet het middel kan zijn, om tot God te komen, doch dat daarvoor een andere weg moet ingeslagen worden. Doch tegenover dat hopelooze perspectief, dat dan voor den Israëliet zou bestaan, die de waarheid van den bedoelden anderen weg niet erkennen wil, wijst Nachmanides dan op de mildheid van het Jodendom, volgens dewelke hij, die ingevolge een menschelijke zwakheid een overtreding begaat, nog niet voor altijd gevloekt en verdoemd is. Slechts wanneer men bewust de negatie verkondigt, valt men onder den ban van Deut. 27:26. Wij mogen aannemen, dat onze intelligente lezers het onderscheid zullen begrijpen. De *vele* geboden, welke ons door God gegeven zijn, behoeven ons derhalve dan ook niet te verontrusten. Integendeel, daarmee heeft God ons het middel geschonken, om verdienstelijk te zijn. Hoe prachtig heeft ook R. Eliëzer ben Jacob het gezegd: die een goede daad verricht, verwerft zich daardoor een voorspraak; die echter een overtreding begaat, verwerft zich daardoor een aanklager; edoch zijn bekeering in goede daden als een schild tegen de straf! (Owous 4:13) Neen, te verontrusten behoeven ons de vele geboden niet, noch tot defaitisme te brengen.

In dit verband willen wij nog gewag maken van een opmerking, welke in het werk *Minchas Jehoedo* gemaakt wordt naar aanleiding van het voorschrift, dat wij in de afdeeling van deze week vinden: „Gij zult uw naaste berispen, zoodat gij niet wegens hem een zonde draagt". De schrijver herinnert aan des Predikers woord: „Want er is geen rechtvaardig mensch op aarde, die het goede doet en niet zondigt". Ook de meest rechtvaardige en brave mensch blijft niet vrij van zonde. Dit is reeds het geval, wanneer bij het vervullen van een mitswo, niet de juiste intentie ons bezielt, wanneer bij het verrichten van het gebed de vereischte aandacht ons ontbreekt, wanneer veel Tourokennis ons tot hoovaardij voert, wanneer wij weldadig zijn in de verwachting naam als zoodanig te maken, om nog niet te spreken van werkelijk zware zonden. En welk mensch weet zich dan van zonde geheel vrij te houden? Het weten, dat dit zoo goed als onmogelijk is, zou ons ervan terug kunnen houden, onzen naaste te berispen, ook uit vrees, dat wanneer men iemand zou voorhouden: Neem den splinter uit uw oog weg, zich toegevoegd te krijgen: Verwijder den balk uit uw eigen oog. (zie B. B. 15b) Het moge moeilijk zijn, toch zijn wij waar noodig, tot het berispen en terechtwijzen van onzen naaste verplicht. De vele geboden zijn tot ons geluk!

לטוב לנו כל חימים

Dezi

Banketbakkerij - Olympiaplein 119, Amsterdam (Z.), Tel. 92085

Lof voor vluchtelingenwerk in Nederland

De Hooge Commissaris Sir Herbert Emerson op bezoek

De vorige week heeft de Hooge Commissaris van den Volkenbond, Sir Herbert Emerson, die speciaal is belast met het vluchtelingenwezen, een bezoek aan ons land gebracht en in tegenwoordigheid o.a. van Prof. Dr. D. Cohen een bezoek gebracht aan het Centraal Vluchtelingenkamp te Westerbork in Drente. Sir Herbert heeft in een interview met de Telegraaf met groote waardeering getuigt van het buitengewone werk, dat de Ned. Regeering en de vele particuliere organisaties in ons land ten bate van de vluchtelingen hebben verricht.

— Het kamp te Westerbork, dat ik Vrijdag bezocht, heeft op mij een grooten indruk gemaakt, vertelde Sir Herbert en volgens mijn meening is dit kamp het best ingerichte van Europa. De Hooge Commissaris heeft de meeste kampen in Europa bezocht en kan dus op dit gebied als bij uitstek deskundig worden beschouwd.

De zeer practisch ingerichte gebouwen voor zevenhonderd vluchtelingen, de recreatiegelegenheden, de verzorging der menschen, de keukens, de schoot voor de honderd kinderen, welke er verblijf houden, ik moet u zeggen, vervolgde Sir Herbert, dat ik zoo iets nog nergens anders heb aangetroffen. De Ned. Regeering, die hier een millioen gulden voor beschikbaar stelde, heeft dan ook wel op bijzondere wijze dit werk gesteund. Het mooie van deze inrichting is, dat men de vluchtelingen opnieuw opleidt, om later bruikbare krachten voor mogelijke emigratie te kweeken.

— Mijn taak betreft niet alleen de vluchtelingen. die na de gebeurtenissen in 1933 in Duitschland over de grenzen zijn gekomen, maar ook nog de duizenden vluchtelingen, die nog altijd te verzorgen zijn uit Armenië en Rusland.

De financiering is een geweldig probleem, dat door de huidige omstandigheden steeds moeilijker wordt. De Regeeringen van Groot-Brittannië, Frankrijk, België, Nederland en Zwitserland, die al veel op dit gebied doen, kunnen niet alles bekostigen en zoo rust een groot deel der financiering der tienduizenden vluchtelingen op particuliere organisaties. Ik schat, dat alleen voor dit doel door particuliere bijdragen reeds een bedrag van 20 millioen Pd. St. in de verschillende landen is bijeengebracht. Gelukkig wordt veel steun uit Amerika ontvangen en in het bijzonder moet daarbij de organisatie de „Joint Distribution Committee" de J.D.C. genoemd worden, die ook financieel in Nederland het vluchtelingenwerk gesteund heeft.

Amerika heeft ook zelf rechtstreeks veel gedaan voor de Poolsche vluchtelingen buiten Polen en de slachtoffers in Polen, doch de nood onder de vluchtelingen, sinds den laatsten tijd weer vermeerderd, heeft langzamerhand zulk een omvang aangenomen, dat men niet op dezelfde wijze met hulp zal kunnen blijven voortgaan.

Een vergelijking tusschen de verschillende Europeesche landen, wat betreft de vluchtelingenverzorging, plaatst Nederland aan de spits, waarbij de krachtige hulp van het Nederlandsche publiek naast de vervooruitziende politiek der Ned. Regeering op dit gebied, mij het meest heeft getroffen.

Het is verstandig, om de menschen aan het werk te zetten, ze verder op te leiden, omdat git de vluchtelingen ook voor demoralisatie behoedt. Ook Zwitserland doet veel voor de vluchtelingen. Daar is een werkkamp voor 800 vluchtelingen ingericht, waarvoor de Zwitsersche regeering anderhalf millioen Francs heeft uitgetrokken.

De Engelsche Regeering zit met de verzorging van 60 tot 70.000 vluchtelingen, van wie thans een groot aantal aan werk is geholpen. Toch moeten in Engeland nog altijd 11.000 vluchtelingen met 9000 kinderen geholpen worden, hetgeen groote sommen vergt, die voor een belangrijk deel door de regeering en door particuliere organisaties moeten worden opgebracht.

Tenslotte vertelde Sir Herbert Emerson nog, dat hij na Nederland een bezoek gaat brengen aan België, om vervolgens naar Parijs terug te keeren, waar de Hooge Commissaris zijn zetel heeft.

Uit de Nieuwe Molstraat

Koninklijke giften voor Joodsche vacantie-kolonies

Bij het Comité, dat een collecte organiseert voor de Haagsche bleekneusjes, de Chr. en Joodsche vacantiekolonies en zorg voor het achterlijke kind zijn giften binnengekomen van H. M. de Koningin, H. K. H. Prinses Juliana en Z. K. H. Prins Bernhard.

Bloeiend T.O.P.-leven

Men schrijft ons:

De bekende Joodsche vereeniging T. O. P. mag zich verheugen drie bloeiende onderafdeelingen te bezitten, die ieder op zichzelf nuttig werk verrichten, goede bijeenkomsten beleggen en nog voor uitbreiding vatbaar zijn.

De vereeniging T. O. P. biedt „elck wat wils", bevordert het geestelijke en cultureele leven, schenkt daarnaast gepast amusement en zoowel voor het echtpaar, den vrijgezel, het verloofde paar als den jongen van 8 jaar af is plaats en ieder zal zich spoedig in de T. O. P.-familie thuis voelen.

De *Societeit* (vroeger loge) houdt wekelijksche bijeenkomsten, die altijd even gezellig als nuttig zijn. Het bestuur heeft een propaganda-actie op touw gezet, om vele nieuwe leden te werven. Zij, die eens nader met deze afdeeling kennis willen maken, kunnen zich wenden tot het Algemeen Setariaat of den Voorzitter van de Societeit, den heer A. Hamme, van Linschotenstraat 37.

De *Jongerengroep* belegde in de afgeloopen maanden vele geslaagde bijeenkomsten en zal spoedig met een interessant, gezellig zomer-programma beginnen. Er waren o.a. leerzame lezingen over detectivewerk, jaszmuziek, een excursie werd gemaakt naar het Planetarium, terwijl er tevens gezellige club- en dansavonden gehouden werden.

Voor jongens en meisjes van 17 jaar af is nog plaats en zij, die een beschaafde, intieme Joodsche sfeer zoeken, zullen dit zeker in de Jongerengroep vinden. Voor alle gewenschte inlichtingen wende men zich tot het Algemeen Secretariaat, Jan Blankenstraat 92. Den Haag, of den wnd. Voorzitter, den heer L. Polak.

De *Padvindersgroep* mag zich zeker wel in een zeer groote populariteit verheugen en gaat steeds crescendo. Op een geslaagd, nuttig winterseizoen kan teruggezien worden. Bij de horde (welpen 8—12 jaar) is de toevloed van nieuwe leden zoo groot, dat momenteel *geen* nieuwe jongens aan genomen kunnen worden. Bij de troep (verkenners 12—17 jaar), waar hard gewerkt wordt, is evenals bij den stam (voortrekkers 17 jaar en ouder), die de leiding assisteert, nog plaats. Nu is het juist de geschikte tijd, om als Padvinder toe te treden; ge zijt er nooit te oud voor!

Op de viering van St. Jorisdag (21 April) kwam behalve de geheele groep ook de nieuwe onderafdeeling „De Oud Padvinders" bijeen, die een behoorlijke afdeeling belooft te worden. Op dezen gedenkwaardigen dag werd het mooie, aloude maar steeds actueele St. Jorisverhaal verteld (de moedige ridder, die de draak versloeg) en werd door alle Padvinders de belofte herhaald. Het was een prachtige middag, waarvan alle aanwezigen een mooie herinnering zullen bewaren.

Door het onder de wapenen zijn van enkele leiders en door de toetreding van vele nieuwe leden is er thans een dringende behoefte aan geschikte leiders en leidsters. Wij doen dan ook een beroep op dames en heeren, die van jeugd- en opvoedkundig werk houden en eens nader kennis willen maken met het Padvinderswerk van Lord Baden Powell, zich spoedig in verbinding te stellen met den Groepsleider, den heer L. Polak, Badhuisweg 207, Scheveningen, die nadere inlichtingen zal verschaffen. Meisjes of jongens, die in opleiding wenschen te komen voor een Leid(st)ers of help(st)ers functie, kunnen zich ook tot bovengenoemd adres wenden.

Summa Summarum, T. O. P. heeft drie flinke, gezonde afdeelingen, waar ongetwijfeld voor Haagsche dames en heeren en jongelui plaats zal zijn. Bezoekt eens een onzer middag- of avonden en sluit u aan bij de vereeniging T. O. P.!

VOOR
Uittenbogaard's Conserven
Engros **PEKA.** JAMS en PINDAKAAS
GEDROOGDE SOEPGROENTEN
JAC. WIJNSCHENK Azn.
IJSELSTRAAT 8 — CENTRALE MARKT 5B
Telefoon 24340 - Amsterdam

Rondom het Meijerplein

Misgab Lajeled

Mevr. Levenbach-Asscher Eere-Presidente

Dezer dagen heeft de Joodsche Voogdijvereeniging Misgab Lajeled (Toevlucht voor het kind) haar jaarl. alg. vergadering gehouden onder presidium van den heer H. B. Nijkerk.

Mevr. S. A. Levenbach-Asscher, de zoo verdienstelijke Presidente, gedurende 21 jaar, werd tot Eere-Presidente benoemd, voor welke onderscheiding zij getroffen dank bracht onder het uiten van de beste wenschen voor de vereeniging, die haar zoo dierbaar is.

Aan het jaarverslag van den Secretaris, Mr. Ph. S. Frenkel, is het volgende ontleend:

Het aantal onder de voogdij van „Misgab Lajeled" gestelde kinderen steeg van 36 tot 38. Drie pupillen der vereeniging, twee meisjes en een jongen, werden meerderjarig. Alle drie waren zij bij hun meerderjarigheid in staat in eigen onderhoud te voorzien. In totaal werden in 1939 vijf nieuwe voogdijen aanvaard, alle over kinderen uit zeer verwaarloosd milieu, op wien de zegenrijke invloed van de overplaatsing in een behoorlijk gezin reeds na eenige maanden op verrassende wijze duidelijk is geworden. Het gedrag van de pupillen geeft het Bestuur in den beginne natuurlijk vele zorgen, doch behoudens een enkele uitzondering zijn op den duur de resultaten toch overeenkomstig het beoogde doel en worden de jonge menschen uiteindelijk als volwaardige steunpilaren der maatschappij bij hun meerderjarigheid „afgeleverd". Dat een dergelijke instelling bijzonder veel geld vraagt, behoeft zeker niet nader te worden betoogd en mede in verband met de zeer ongunstige tijdsomstandigheden, subsidie van Regeeringswege ten spijt, baart de financieele toestand van „Misgab Lajeled" voortdurend meer zorgen, hetgeen blijkt uit een tekort saldo van f 2162,31 over 1939. Het zal dan ook ten zeerste gewenscht zijn, dat in het nieuwe vereenigingsjaar meer nieuwe leden toetreden, opdat „Misgab Lajeled" haar onmisbaar werk kan voortzetten, daar beëindiging hiervan een ramp zou beteekenen voor de verwaarloosde Joodsche jeugd. Een ramp, die met alle krachten afgewend moet worden!

Joodsche Gezinsvoogden

Maandagavond a.s. houdt de Vereeniging van Joodsche Gezinsvoogden en -voogdessen een alg. ledenvergadering te 8 uur in Krasnapolsky na afloop waarvan Rabbijn I. Vredenburg zal spreken over: Joden in de gevangenis.

Het Amsterdamsche Joodsche Koor

Woensdag a.s. zal het Amsterdamsche Joodsche Koor een concert geven in den Hollandschen Schouwburg alhier onder leiding van zijn Dirigent S. H. Englander en met medewerking van zijn solisten Michel Gobets en Jo Rabbie.

Uitgevoerd zullen worden Synagogale gezangen, Oost-Europeesch Joodsche en Palestinensische volksliederen.

Voor uit Duitschland uitgeweken-Ned. Joden

Het Comité voor uit Duitschland uitgeweken Nederlandsche Joden bericht ons ter gelegenheid van Pésach circa 300 levensmiddelen-pakketten te hebben verdeeld onder de behoeftige uitgeweken Ned. Joden. Het leed onder die uitgewekenen, wier aantal nog steeds vermeerdert, is zeer groot.

Ook aan kleeding en schoeisel bestaat bij deze armlastigen groot gebrek.

Het Comité aanvaardt eventueele zendingen daarvan gaarne en kan daarmede veel goeds doen.

Het giro-nummer van den Administrateur, den heer A. de Leeuw, van Woustraat 145, Amsterdam-Zuid is: 290600.

Men bedenke dit Comité eens met een gift! Men kan verzekerd zijn van een discrete en doelmatige besteding daarvan!

BUITENLANDSCH NIEUWS

ZIJ, DIE HEENGINGEN

Te *Jeruzalem* overleed in den ouderdom van 53 jaar Prof. Dr. Samuel Klein, een autoriteit op het gebied van de geografie van Palestina. Hij was uit Hongarije afkomstig en doceerde sinds 1928 aan de Hebr. Universiteit.

Te *Weenen* overleed, 82 jaar oud, de bekende librettist Victor Leon, die o.a. het libretto van Die Lustige Witwe schreef.

In den ouderdom van 69 jaar overleed de orthodoxe Opperrabbijn van *Boedapest*, Rabbi Jakob Josef Grosz.

Te *Munkacs* ging heen in den ouderdom van 75 jaar Rabbi David Schlüssel, afstammeling van Rabbi Akiba Eger uit Presburg en den Praagschen Opperrabbijn, Rabbi Abraham Brodi.

Te Parijs stierf, 65 jaar oud, Ben-Zion Judkovici, stichter en vice-Voorzitter der Federatie van Joodsche vereenigingen in Frankrijk, die uit Jassy in Roemenië geboortig was.

AMERIKA

Interconfessioneele meetings in New-York

De New York Times brengt het bericht, dat te New York een drietal zeer drukbezochte meetings heeft plaats gehad, welke ten doel hebben een beter begrip van en inzicht in de beteekenis der Joodsche, Katholieke en Protestantsche godsdiensten te bevorderen.

De damesgroep der Nationale Conferentie van Joden en Christenen had het initiatief daartoe genomen en alleen dames werden toegelaten, die niet den godsdienst van den spreker belijden. Zoo in het Jewish Theological Seminary alleen Katholieke en Protestantsche dames. Een voorlichting, welke zeer op prijs gesteld is!

HET DUITSCHE RIJK

„Ariër" honoris causa

Jodenwetten van Neurenberg volledig van toepassing in het Protectoraat

De Tsjechische Regeering heeft de wet goedgekeurd, waarbij de Jodenwetten van Neurenberg ten volle en zonder beperking ook op het Protectoraat van toepassing worden verklaard. Er is echter een speciale machtiging aan President Hacha verleend, die in bijzondere gevallen Joden van de toepassing dezer wet kan uitsluiten en hun den titel kan geven van „Ehrenariër".

De practische gevolgen van de nieuwe wet zullen betrekkelijk gering zijn, aangezien de wetten van Neurenberg door middel van de decreten, welke door den Rijksprotector von Neurath tot nog toe waren uitgevaardigd, reeds op het voornaamste bezit der Joden van toepassing waren. Door verschillende maatregelen zijn de Joden ook reeds uit alle groote zaken, de pers, de ziekenhuizen (als dokters), de scholen (als onderwijzers), de rechtbanken (als rechters) en de beurs (als leden) verdrongen. Joodsche overheidsambtenaren zijn reeds met pensioen weggestuurd of ontslagen.

In het dagelijksche leven waren de Joden al uit bioscopen, theaters, concertzalen, café's en restaurants gebannen, terwijl het hun in enkele stadjes verboden was in autobussen plaats te nemen of in bepaalde parken te wandelen. Slechts 2% van het aantal Joodsche dokters en rechtsgeleerden mogen hun praktijk blijven uitoefenen en dan nog alleen voor Joodsche cliënten. Het feit, dat het den Joden niet toegestaan is op politiek gebied werkzaam te zijn, beteekent, dat zij geen lid meer mogen zijn van de Tsjechisch Nationale Volksgemeenschap, de eenige politieke organisatie, welke nog toegelaten is. De laatste maatregel heeft niet veel beteekenis, omdat de Joden er toch reeds geen deel van uitmaakten.

Joodsche emigranten doortocht geweigerd

Het Ministerie van Buitenlandsche Zaken te Washington heeft medegedeeld, dat de Duitsche Regeering geweigerd heeft doorreisvergunning te verleenen aan 22 Joodsche kolonisten uit Zweden, die op weg zijn naar San Domingo.

Deze kolonisten zijn nu gedwongen via Sowjet-Rusland naar Italië te reizen, ten einde in Genua scheep te gaan!

De laatste emigratie-cijfers

Het Berlijnsche Jüdische Nachrichtenblatt meldt, dat in de eerste drie maanden van 1940 uit het oude Duitschland 4755 personen geëmigreerd zijn, waarbij de gedeporteerden naar Lublin en de gedwongen illegale emigranten naar Palestina niet behooren.

Van de 4755 gingen 2364 naar Noord-Amerika, 594 naar Europeesche landen, 252 naar Palestina en de rest naar Zuid-Amerika en bestemmingen in Afrika en Azië.

FRANKRIJK

Pésach-viering aan en achter het front

Tengevolge van de ontwikkeling van den oorlog in Scandinavië zijn, naar het Joodsche Telegraaf Agentschap meldt, in geheel Frankrijk de verloven ingetrokken, waardoor den Joodschen soldaten geen verlof gegeven kon worden in hun gezinnen Seider te vieren.

Een stadje in de Vogezen, dat geëvacueerd is, was vol Joodsche soldaten, die overeenkomstig de voorschriften de Pésach-dagen hebben kunnen doorbrengen en voor wie tot in de puntjes gezorgd was.

Joodsche veldpredikers leidden de diensten in de heropende Synagogen, waarin voor deze dagen de eveneens weggebrachte Sifrei Touro zich weer bevonden.

Dank zij den zorgen der Fransche legerleiding konden ook de talrijke Duitsche en Oostenrijksche Joodsche vluchtelingen, die in Algiers en Marokko in het Vreemdelingenlegioen dienst doen, Seider houden. De Joodsche Gemeente te Algiers zorgde voor Matzous en toebehooren voor 1500 soldaten en officieren.

Het Consistoire droeg zorg voor een goede Matzous-levering aan de geëvacueerde Joden uit den Elzas en het Moezelgebied.

ITALIE

Honderden Joden naar San Domingo

De voorbereidingen voor het vertrek der eerste honderdtallen Joodsche vluchtelingen uit Midden-Europa naar het Sosua-gebied op San Domingo zijn gereed. Binnenkort vertrekken zij uit Genua naar hun nieuwe plaats van vestiging.

Pésachhulp van Italiaansche Jodenheid

De Bond van Joodsche Gemeenten in Italië heeft in grooten getale levensmiddelenpakketten met Matzous, thee, chocolade en olijfolie gezonden aan de Weensche Joodsche Gemeente ter distributie onder behoeftige geloofsgenooten aldaar.

De Italiaansche Regeering heeft dezen export toegestaan.

Voorts zijn ongeveer 1500 Joodsche vluchtelingen, die nog in Rome, Genua en Milaan vertoeven van Pésachartikelen voorzien.

Collectieve Seider-avonden werden georganiseerd te Triëst, waar 500 Poolsche Joodsche vluchtelingen op hun overtocht naar Palestina wachten.

PALESTINA

Nieuwe immigratie-certificaten

De Hooge Commissaris van Palestina, Sir Harold MacMichael, heeft voor het haljaar April—September aan de Jewish Agency 9000 certificaten voor Joodsche immigranten ter beschikking gesteld, waarvan 4000 voor Joodsche vluchtelingen uit Midden- en Oost-Europa.

Elke twee maanden wordt een derde deel der certificaten ter beschikking gesteld na aftrek van de in dat tijdvak illegaal gelanden.

Op de categorie C (arbeiders-certificaten) worden slechts 180 verstrekt, hetgeen in arbeiderskringen groote teleurstelling heeft verwekt.

KORTE BERICHTEN

— Prof. Dr. Simon Dubnow, de bekende Joodsche historicus, is van zins zich in Wilna, den zetel van het Jiddisj Wetenschappelijk Instituut, blijvend te vestigen.

— De 50-jarige Engelsche antisemietische agitator L. V. Henry is tot 25 Pd. St. boete veroordeeld wegens den in een vergadering geuiten scheldterm: parasieten ten aanzien van de Joden.

— Dr. Max Bodenheimer, de uit Berlijn naar Amsterdam gevluchte en thans te Tel Awiw woonachtige jurist en oude Zionistische leider, is 75 jaar geworden, bij welke gelegenheid de Gemeenteraad van Tel Awiw hem tot Eereburger benoemd heeft.

— De Jewish Standard is de titel van een nieuw orgaan der Nieuwe Zionistische Organisatie, waarin de vorming van een specifiek Joodsch legioen bepleit wordt, dat in het kader der Geallieerde troepen moet vechten tegen het Nationaal-Socialisme en zijn aanhangers.

— Een nieuwe vleugel van het Hadassa-Kinderziekenhuis te Tel Awiw met 70 bedden is geopend, waarvan de bouwkosten 12.000 Pd. St. bedroegen.

— De bekende Gouwleider der N.S.D.A.P. te Keulen, Dr. Grohe, eischte in een recente rede, dat den Joden alle levensmiddelenkaarten zullen ontnomen worden.

— Vele in Luxemburg wonende Joodsche vluchtelingen uit Duitschland zijn uit vrees voor de bezetting van Luxemburg door de Duitschers naar België uitgeweken.

— In het district Sosua van de Republiek San Domingo, is een bank geopend voor het verstrekken van leeningen aan Joodsche vluchtelingen, die er zich als kolonisten vestigen.

— Officieel wordt medegedeeld, dat het nachtelijk verkeersverbod (de curfew) voor de landwegen in Palestina is opgeheven.

— De Nieuwe Zionistische Organisatie heeft medegedeeld, dat zij zich in Palestina niet verplicht heeft niet te demonstreeren tegen de grondpolitiek der Regeering. Zij heeft aan de demonstraties niet deel genomen, omdat zij daarin slechts een poging van de Jewish Agency zag, de Regeering te dwingen terug te keeren tot het officieele deelingsplan.

— Dr. Nahum Goldmann, Voorzitter van het Joodsche Wereldcongres, is door den Franschen Minister-President, Paul Reynaud en door den Franscheen Minister van Koloniën, George Mandel, in audiëntie ontvangen, waarbij een aantal Joodsche vraagstukken werd besproken.

— Acht groote Fransche organisaties, waaronder de Alliance Israélite Universelle, hebben een Federatie gesticht, die de betrekkingen tusschen Frankrijk en het buitenland moeten regelen.

— Naar de „Frankfurter Zeitung" mededeelt, is het bankiershuis Rothschild te Weenen geariseerd, doordat de fa. E. von Nicolai en Zn. de firma met alle bezittingen heeft overgenomen.

— Door de bezetting van Denemarken en den oorlog in Noorwegen lijdt de export uit Palestina een verlies van ongeveer 110.000 Pd. St. per jaar, terwijl met importwaren een bedrag van 125.000 Pd. St. gemoeid was.

— Alle Joden in het Memel-gebied, die nog overgebleven waren, zijn naar Lublin gedeporteerd.

— De Joodsche Gemeente te Jeruzalem heeft den Hoogen Commissaris van Palestina, Sir Harold MacMichael, verzocht de intrekking van de nieuwe verordening inzake den grondverkoop te willen bevorderen.

— De Bond van Joodsche landbouwarbeiders, welke 42.000 leden telt, heeft de Jewish Agency dringend verzocht de nieuwe grondpolitiek der Regeering niet te aanvaarden en nieuwe kolonies te blijven stichten.

— Bijzonder knappe geneesheeren onder de Duitsche Joodsche vluchtelingen zullen binnenkort opgenomen kunnen worden onder de erkende doktoren in Engeland.

— De orthodoxe kerk in Roemenië wil de afkondiging van een ritueel slachtverbod van de Regeering eischen.

— De Warschauer Zeitung meldt, dat het suikerrantsoen voor de Joden in het door de Duitschers bezette deel van Polen vastgesteld is op de helft van dat der overige bevolking, n.l. op een kwart pond per week.

— De Australische Regeering heeft in verband met den oorlog besloten geen aanvragen van Duitsche of Oostenrijksche onderdanen, ook dus van gevluchte Joodsche, om immigratie-vergunning meer in behandeling te nemen.

— Tot Joodsch Veldprediker bij het tweede Australische Infanteriekorps is benoemd Rabbi L. Goldman en tot Veldrabbijn bij de militie-depôts in Australië, Rabbi A. H. Freedman.

— De Gemeenteraad van Wilna heeft een straat genoemd naar Jitzschak Leib Perez, wiens 25ste sterfdag deze week alom herdacht werd.

't moderne handwerkhuis
SPECIAAL ADRES VOOR
Wol en fijne handwerken
Schieweg 107
ROTTERDAM

HEERENMODES
ANDRÉ HERFKENS
Henegouwerlaan 91 b
hoek 1e Middellandstraat
Tel. 33760
ROTTERDAM

Accountantskantoor
Blok & Mélis
Accountancy - Belastingzaken
Stationsweg 28 - Rotterdam - Tel. 50054

Drogisterij H. Kelder
N. Binnenweg 267 - Tel. 32876
Alleen te kwaliteit artikelen
tegen concurreerende prijzen

Fa. K. J. DE HAAS
v/h VALKENIER & DE HAAS
Centrale Verwarming. Sanitaire Installaties
alle systemen - vertrouwd adres
Mauritsweg 48 - Tel. 54769 - Rotterdam

FEUILLETON

ESTERKA

Koningin van Polen

23)

„Mijne heeren, zoo vervolgde de kluizenaar, wij bereiken daardoor een dubbel doel... ten eerste wij schuiven ons de ellendige Joden van den hals; en ten tweede zal de koning door een dergelijk voorval op het diepst worden getroffen; zijn gezag zal er vreeselijk door worden geschokt, zoodat de bodem dan en daardoor genoegzaam zal voorbereid zijn voor den opstand, welke zal uitbreken op het oogenblik, dat de Russen het land zullen binnenrukken.

De ons bekende Roszny had met de grootste opmerkzaamheid geluisterd en sprak dan ook:

„Eerwaarde vader, hetgeen wij vernemen is alles heel goed en wel, maar gij allen kent den koning niet zooals ik hem ken".

„Roszny, hoe bedoelt gij dat? vroeg de gastheer namens zijn gasten."

„De koning, antwoordde Roszny, men moet het hem nazeggen, is een degelijk man; hij is een krijgsheld van top tot teen; zelfs zijn vijanden moeten dit erkennen. Wat hij kan, vermag niet ligt een ander. Ik zelf zou gaarne op zijn zijde staan, wanneer dit mogelijk ware aan een edelman, door wiens aderen het echte Poolsche bloed vloeit... Deze koning vernietigt ons edelen!... Deze koning bemint uitsluitend de lijfeigenen; en deswege haten wij hem!... Ik wil juist daarom u waarschuwen; van hem moogt gij steeds het onverwachte verwachten; wanneer anderen zich bereids als verloren beschouwen, vindt hij nog hulpbronnen en... wat zullen wij aanvangen, wanneer de koning, tegen aller verwachting in, eens overwint?"

Een luid hoongelach, dat van alle zijden schaterde, belette den spreker voort te gaan.

„Onmogelijk, galmde het door de zaal; het kan niet zijn!"

„Bij Casimir, betuigde Roszny, toen het weer stil geworden was, is alles mogelijk; en is 't derhalve mijn opinie, dat de koning sterven moet, vóór de Russen het land binnenrukken!... Hij is sinds lang des doods schuldig, omdat hij de vijanden des lands, de lijfeigenen en de Joden, begunstigt... wij voltrekken een alleszins rechtvaardig vonnis!"

„Gewis, riep de Pan van Wola uit; de koning heeft een menigte aanhangers en vrienden; wij zullen gemakkelijk door de hand dier ellendelingen vallen. Ik ben derhalve van meening, dat Roszny een groote juistheid heeft verkondigd; ik zeg daarom... de koning moet sterven; en de Russen moeten ons beschermen tegen zijn vrienden en aanhangers".

Nog lang beraadslaagden de edele verraders en adellijke sluipmoordenaars; in het einde werd Roszny's voorstel tot een besluit verheven; en werd nu de vraag gesteld, wie de koningsmoord zou volvoeren?

Men kwam na eindelooze discussies tot het besluit, dat het lot zou beslissen... het viel op den Pan van Wola.

De jonge man, wiens gemoed ontegenzeggelijk niet geheel bedorven was, was in het eerste oogenblik hevig getroffen; zelfs ontsteld over de taak, welke hem opgedragen was te volvoeren; hij vermande zich echter en sprak met doffe stem:

„Welaan, ik zal den koning noodigen tot een feest in mijn slot; ik zal dan de poorten sluiten; hij zal als mijn gevangene vallen door mijn handen!"

Algemeene bijval loonden de woorden des gastheers. Elk der aanwezigen verheugde zich in stilte, dat het lot den Pan van Wola had aangewezen; en dat deze onmiddellijk zich bereid had verklaard, de even misdadige als gevaarlijke en moeilijke taak te volbrengen. Elk der adellijken jubelde in stilte, dat hij zelf niet was aangewezen tot het uitvoeren van een zoo verfoeilijke onderneming; en dit omdat het hun bekend was, dat koning Casimir de Groote een zeer te vreezen tegenstander was; dat hij van aangevallene lichtelijk aanvaller kon worden!

En zoo jubelden allen den Pan van Wola toe en werd op diens welzijn menige beker geledigd.

Bereids begon het in het Oosten te dagen; een vale schemering begon reeds den nieuwen dag aan te kondigen, toen de samenzweerders in de genoeglijkste stemming zich op weg begaven naar hun voorvaderlijke kasteelen; zij gingen zingend en tierend heen.

Nadat allen zich hadden verwijderd en de poorten van het kasteel gesloten waren, toen verhief zich langzaam en teekende zich de vluchtige schaduw van een man op een der muren van het slot; het was iemand, die, tot op dit oogenblik, op den grond had gelegen en zoo zich verborgen had gehouden. Schuw blikte hij in de schemering om zich heen; en toen hij niemand meer zag, sloop hij voort tot den rand van den buitensten slotmuur, alwaar hij een gezadeld paard had vastebonden. Snel sprong hij in den zadel en jaagde voort.

't Was... Jankele de kok; hij bracht Elischja bericht omtrent alles wat hij zooeven had vernomen.

* * *

Wij zagen Elieschja — lezeres en lezer zullen het zich zekerlijk herinneren — het laatst, toen hij op bevel van Casimir, in wiens paleis hij nog vertoefde, als geneesheer bij Esther verscheen; hij had toen zijn bruid in de grootst mogelijke opwinding verlaten; en daardoor kon hij 't niet van zich verkrijgen weder te keeren tot de Groesiërs.

Zijn gansche persoonlijkheid was als ware het uit het gewone doen geraakt; hij wist niet wat te beginnen; de toekomst lag voor hem als een duisteren, zwoelen en hooploozen nacht.

Hij vormde plan op plan, om zich te bevrijden uit de martelende positie waarin hij zich bevond; hij was er van overtuigd, het niet te kunnen verdragen; het niet van zich te kunnen verkrijgen afstand te doen van zijn geliefde!

Neen, zijn bruid te laten varen... Elieschja vermocht het niet; en toch — nog een andere liefde worstelde in zijn ziel; een liefde sterker en machtiger nog dan die voor een vrouw; het was de liefde voor zijn stam; voor Israël, zijn volk!

Zijn stam, zijn volk!... nog een zeer jeugdig kind zijnde, had Elieschja bereids een dweepachtige liefde daarvoor in het hart gedragen; en zooals dit bij kinderen van levendig temperament vaak het geval is... zijn vorige verbeeldingskracht tooverde bereids in zijn kindsheid, hem de mogelijkheid voor eens een beroemd man te zullen worden; beroemd en bewonderd door de gansche wereld door hetgeen hij voor Israël zou hebben gedaan,... ja, er waren zelfs oogenblikken, waarin hij zich voorstelde een spruit Davids te zijn; hij kon derhalve wel de door God beloofde Messias zijn, die Israël om zich heen zou verzamelen; optrekken naar Palestina en aldaar het middelpunt zou vestigen van het Godsrijk op aarde! Dat waren kinderdroomen... Illusies waarover de volwassen man lachte; hij had inzicht en zelfkennis genoeg om te begrijpen, dat de Messias moest zijn een mensch, maar grooter en verhevener dan alle overige Adamszonen en... Elieschja wist, dat hij de volmaaktheid nog niet had bereikt!

Van de droomen der kindsheid — zoo stelde het zich de man later voor — zou toch iets worden vervuld; een lieflijke en verkwikkende gedachte bleef het voor hem, eenmaal iets groots, iets buitengewoons te mogen volbrengen voor het nedergedrukte nakroost der aartsvaderen; redder zijn volks, dat kon hij worden; hij verlangde vurig het eens te zijn!

En nu was de tijd gekomen, waarin zijn lievelingsgedachte zou in vervulling gaan; hij kon een groot deel van zijn volk, gevestigd als 't was in het machtige Poolsche koninkrijk, redden, maar tot welken prijs?

Hij had zich steeds voorgesteld voor Israël zijn leven te geven; hij had gedroomd van onmetelijke rijkdommen en die aan te wenden in Israëls belang, maar thans werd een oneindig grooter offer van hem verlangd... afstand zou hij doen van de bruid, die hij oneindig meer beminde dan eigen persoon!

Kon hij haar afstaan? 't Mocht geen vraag zijn, want met de allergrootste gewisheid stond het bij hem vast... Israël voor zoover het in Polen woont, is verloren of... mijn eigen levensgeluk is voor altijd verwoest en vernietigd!

Hij streed, hij worstelde, hij kampte lang en zwaar; eindelijk besloot hij 't ongehoorde offer te brengen... zijn levensheil en vreugde... hij zou 't afstaan voor zijn volk!

Dweeper was Elieschja en... hoe vreemd het ook moge klinken — hij was toch ook praktisch; moest er, zoo redeneerde hij, een zoo groot offer gebracht worden; moest er een zoo hooge prijs worden betaald, dan moest hij ook vooraf weten wat daarvoor werd verkregen; het verkregene mocht niet te weinig; de redding moest volledig zijn, Israël moest voor altijd gered worden!

Wat kan het baten? zoo dacht hij, wanneer ik, in ruil voor den afstand van mijn gansche leven, Israël heden zal hebben gered, wanneer het morgen opnieuw een edelman of kluizenaar kan behagen het oude bloedsprookje opnieuw uit te strooien, opdat Israël worde vernietigd! Neen! — zoo peinsde hij — offer ik mij op, dan moet Israël voor altijd gered zijn!

Een grootsch denkbeeld vervulde hem; een ontzaglijk plan kwam in hem op; gevaar en onheil zouden voor altijd afgewend worden; na eeuwen zou Israël weder vrij ademen!

Elieschja was klein en tenger van postuur; en deze zwakkeling naar 't lichaam waande zich door God bestemd te zijn, om diens raadsbesluit en beschikking vooruit te loopen; hij dacht bereids in dien tijd Israël een veilige haven te kunnen verschaffen; een toevluchtsoord in tijd van ramp en gevaar; hij vermeende Israël voortdurend geluk te kunnen verzekeren; en dit zonder dat God Zijn volk weder ten volle zou hebben opgericht!

Zijn naam — zoo stelde hij het zich voor — zou in Israëls historie evenzeer onsterflijk zijn als die van den Profeet Elieschja....., dit verlangen vervulde den dweeper; dit doel te bereiken; hij achtte het mogelijk in dien tijd! Het Godsrijk zou door hem op aarde worden ge- en bevestigd!

(Word vervolgd)

AMSTERDAM

A. P. SCHULZ, Electr. techn. Installateur
Erkend door de Gem. Electriciteitswerken — 3e Helmersstraat 66, Amsterdam, Telefoon 83602

Fabriek van Draadwerk LABORA
L. Leidschedwarsstraat 208 - Amsterdam-C. - Telefoon 3430

D. van Kampen
Hoogeweg 126, tel. 52749, Amsterdam-O.
Lood- en Zinkwerken
Sanitaire Inrichtingen

GLASINDUSTRIE DE KLEER & COX
Electrische glasslijperij en verzilvering. Speciaal in glas op meubelen
Lindengracht 11 - Amsterdam-C. - Telefoon 42824

Voor eerste klas gebruikte Automobielen
Autohandel S. Kraemer
2e Jac. v. Campenstraat 151, Amsterdam, **Tel. 93997** (privé 's avonds 92297)

Schoenreparatie-Inrichting „S. I. O. K."
SERVICE IS ONZE KRACHT
Olympiaplein 126 (hoek Marathonweg), Amsterdam, **Tel. 95431**

B. H. RIJNBOUT, Huis- en Decorschilder
Spuitschilderwerk. Meubelen en Betimmeringen
Woonpl.: Pieter Aertszstraat 107, Werkpl.: Noorderstraat 25, A'dam-C, Tel. 32894

Geldersche Aardappelen-, Groenten- en Fruitcentrale
Specialist in Blikgroenten en Conserven
Maasstraat 85, Telefoon 29029, Amsterdam-Z. - Iepenplein 19 (Oost)

„FETA" - Wol en Handwerken
Gratis vakkundig onderricht
Willem de Zwijgerlaan 9 b.d. Adm. de Ruyterweg, Amsterdam

Het adres voor al Uw loodgieterswerk is
G. J. RIJNDERS, Loodgieter
Erkend installateur der Gemeente A'dam - 2e Schinkelstraat 10, Tel. 29070, Amsterdam

Beverwijksche Groenten- en Fruithal L. SPEE
SLOTERKADE 20, Telefoon 85993, Amsterdam
Vertrouwd adres voor Aardappelen, Groenten en Fruit

Het Matrassenhuis
ROZENGRACHT 164 - Amsterdam C. - Telefoon 31097
Magazijn van: Bedden, Matrassen, Dekens, Ledikanten, Opklapbedden, enz

P. PAKKER Jr.
- Bouwkundige - Aannemer en Makelaar
Telefoon 50423, Zeeburgerstraat 5—7, Amsterdam, Linnaeusparkweg 62

Brandstoffenhandel Fa. P. Hemelaar & Zn.
v/h A. P. Wijntjes
Baarsjesweg 128, Privé: Jac. v. Lennepstraat 141, Amsterdam-W., Tel. 8-3-2-1-0

GLASINDUSTRIE D. SEUR & ZONEN
WILLEMSSTRAAT 141-141a, AMSTERDAM, TELEFOON 49108

JOH. NIJZINK & ZOON, LOODGIETER
JACOB MARISSTRAAT 90 - AMSTERDAM - TELEFOON 82090

P. J. RAKERS, Timmerman en Aannemer
Adm. Opzicht en onderhoud van huizen
Adres Wakkerstraat 4, Tel. 53710, b.g.g. 50934, Amsterdam-O. Werkpl.: S. Stevinstr. 24

Mineraalwaterfabriek C. D. VAN VLIET
SPUITWATER OP SYPHON. Wekelijksche levering aan particulier
Zendt U ons eens een briefkaart. **Jac. v. Lennepstraat 219, Amsterdam**

Fa. C. Scherjon & Zoon
LOODGIETERS - ELECTRICIENS
MARNIXSTRAAT 109, TELEFOON 42879, AMSTERDAM (C.)

Schoenmakerij van Firma Wed. J. de Melker
OVERTOOM 148, Amsterdam-W., Telefoon 83264
Spec. adres voor Maat- en Reparatiewerk. Ook ingericht voor wetensch. voetverzorging

Dames Handwerkzaak „Speciaal"
OOSTERPARK 58 AMSTERDAM —
Groote sorteering in **WOLSOORTEN, Dameskousen, Sportkousen**, enz.
Specialiteit in BABY-ARTIKELEN — Gratis vakkundig onderricht

HIDMA'S
meubileer inrichting
Meubelmakerij
Behangerij
Stoffeerderij
Molenpad 4
Telef. 32134
Amsterdam

Loonschaverij en -zagerij
H. LOTZE
Laurierstraat 136
Telefoon 33896 Amsterdam
Voor alle voorkomend Timmerwerk, Meubelwerk

ARIE ANGEL's
Verhuis- en Transport-onderneming
2e Const. Huygensstr. 58-62, Tel. 85461, A'dam
STADS-EXPEDITIE

Expeditiebedrijf
VERSFELT & Co., Eindhoven
Geldropscheweg 18b, Tel. 3888 en 5863
Dagelijksche Autosneldiensten Amsterdam-Brabant
N.Z. Voorburgwal 45—47, Telef. 46805

J. A. v. d. BERG, Leder- en Schoenfournituren
Engros en Detail
Voetbal-, Gymn.- en Rhythmiekschoenen
Weissenbruchstr. 25, Tel. 81271, Amsterdam

Taxi „'t Westen"
Tel. 84919
Nieuwe wagens. Tour- en Trouwwerk
Dag en nacht beschikbaar voor binnen- en buitenlandsche ritten
W. F. POELWIJK, Amsterdam
Warmondstraat 200 bij Hoofddorpplein

P VLOEIMANS
Gediplomeerd Mr. Schoenmaker
Speciaal reparatie in Welf- en Archshoe
Archimedesweg No. 4, Amsterdam-Oost

Schoenmakerij C. Zondervan & Zn.
2e WETERINGDWARSSTRAAT 63
Telefoon 36944 - Amsterdam
Rijksdiploma A
Voor maatwerk; en een vertrouwd adres voor Uw schoenreparatie. Speciaal Welf en Archshoe. Bekroond en toch zeer billiik

Het Zuivelpaleis
- **Speciaalzaak in** -
Kaas, Boter en Eieren
Adm. de Ruijterweg 48, Amsterdam (West)

A. J. Warrens
Graniet-, Tegel- en Betonwerken
Alle voorkomende Metsel-reparaties
Admiralengracht 72, Amsterdam
Werkplaats: Noorderstraat 84, Tel. 86465

Herm. J. v. Konkelenberg
Tuinspeciën — Schelpen
Bouwmaterialen
Slatuinenweg 1-3
Tel. 83636 — Amsterdam

Van Hall Garage
Handel en Reparatie-inrichting van alle merken Automobieleu
Verhuur zonder chauffeur
VAN HALLSTRAAT 59
AMSTERDAM-W. TELEF. 86046

Drukkerij „Graficus-Mortel"
Amsterdam
Haarlemmerweg 199a, Tel. 82259
Goed en goedkoop Handelsdrukwerk

GLAS IN LOOD
Maakt Uw woning gezellig en fraai!
Speciaal adres P. B. KNUFFMAN
Jacob van Lennepkade 24
Amsterdam West — Telefoon 81671
Prima afwerking. Billijke prijzen

Loodgietersbedrijf
Erkende gas- en waterfitters
Gebr. Scholte
Wastafels vanaf f 16.50
Jac. Marisplein 31, A'dam, Tel. 82079

D. A. LAMME
KRUIDENIERSWAREN
COMESTIBLES
van Woustraat 74
Tel. 23040, A'dam-Z.

S. J. Bakker & Zn.
Privé-adres: Vinkenstraat 181
Werkplaats: Vinkenstraat 179 en 169
Amsterdam-C., Telef. 45237
Speciaal adres voor Waschborden, Keukenstoelen, Trappen, Strijkplanken, Droogrekken, Wringerbokken, Klompen, enz. enz.

„Nereco" Daglichtreclames
4 jaar garantie
Binnen Brouwerstraat 19
Amsterdam-C.. Telefoon 49764

Termijnbetalings-Magazijn „Nova-Zembla"
G. OVERDIJK
Specialiteit in Radio, Rijwielen, Stofzuigers, Meubelen enz.
Barentszstraat 36 - Amsterdam-C.

C. Houthuijsen
Aannemer van Timmer-, Metsel-, Tegel-, Beton- en Cementwerk.
Rustenburgerstr. 290b, tel. 24592-21171, A'dam Z

Melkinrichting H. de Jong
Boter, Kaas en Eieren
Specialiteit: Verpakte Artikelen
Hudsonstraat 1, Amsterdam-W.

Kunsthandel
OMLIJSTINGEN
Alb. Cuypstraat 198, A'dam-Z.
Aanbev. G. W. HARTKAMP

L. D. LOOISE & Co.
Metaaldraaierij - Autog. Laschinrichting
Reparatie van Motoren
Marnixstraat 295 Amsterdam-C.

Meubel-Industrie
Winkelbetimmeringen — Meubelen
Kamerbiljarts
Lijnbaansgracht 151, Amsterdam, Tel. 33717

Wasserij „Beatrix"
Alles gestreken, ook overhemden, 22 ct. p. K.G.
W. G. Kruitbos, v. Ostadestr. 378, Amsterdam-Z.

Reparatie-werkplaats Bootmotoren, Motorrijw., Machineriën en Laschinr.
„Princo"
Gevestigd sedert 1920. Ex-monteur van eenige vooraanstaande fabrieken
Prinsengracht **272** b/d Elandstraat, A'dam

H. F. Blomenkamp, Meubelmakerij en Stoffeerderij
Complete Meubileer-inrichting, tevens reparatiën
WESTERSTRAAT 216, AMSTERDAM

Firma F. H. PETERS, Makelaar
Timmer-, Metsel- en Betonwerken - Onderhoud van huizen
Jacob van Lennepkade 287, Amsterdam, Telef. 80065

RADIO? Ingenieursbureau BOUMAN
2e Oosterparkstraat 263, Telef. 54773, A'dam
Hoogste inruil. Prima service. Gemakkelijke betalingscondities

H. Tervoort
AANNEMER EN MAKELAAR ONDERHOUDSWERKEN
Egelantiersgracht 95 - Amsterdam - Telefoon 48056

Gebr. Mullié - Heerenkleeding naar Maat
voorheen werkzaam als grootwerkers bij 1e klasse maatzaken
Hoogeweg 134 Amsterdam-O.

A. K. Scheepmaker, Electro-Technisch Bureau
ELECTRISCHE INSTALLATIES
Archimedesweg 93, Amsterdam Oost, Telef. 51551

GORDIJNEN EN MATTENHUIS — WONINGINRICHTING
G. ROODESTEIN
Postjesweg 58 - Amsterdam-W. - Telefoon 86510

EINDHOVEN

Ook van Uw negatief maken wij een **betere afdruk**
VAN WIELINK-VONK
Vrijstraat 52 - Eindhoven - Telefoon 4248

Electr. Model Schoenmakerij „DUPLA"
J. J. Couwenberg, Kleine Berg 23, Telefoon 5994, Eindhoven
Speciaal voor het vergrooten van schoenen en opnieuw modelleeren

Glas in Loodzetterij
Reparatie. Werkplaats: bij Overweg Woensel - J. J. UIJEN, Vestdijk 12, Eindhoven

VOLKER
CENTRALE VERWARMING N.V.
SANITAIR
KOUD-WARM-WATER
EINDHOVEN TEL: 3124

Bureau Derks
Ten Hagestraat 5 - Telefoon 2187
Behandeling van alle belastingzaken
Deskundige verzorging verzekerd
Oud-Chef de Bureau ter Inspectie der Directe belastingen, Eindhoven

J. A. C. SMULDERS
Rijwielhandel
Tongelreschestraat 105 - Eindhoven
Telefoon 5951
Vertegenwoordigt: Phoenix-, Mutapel-, Humber-, Rudac-, Whitworth- en Raleigh Rijwielen —

L. h. r. gooren
electro-technisch bureau
specialiteit in moderne verlichting
electrische huishoudelijke apparaten
stratumseind 39, tel. 5809, eindhoven

Gebr. O. Q. C. Toffolo
Frankrijkstraat 26 (achter)
Eindhoven
Terrazzo en Cementvloeren
Betonschuttingen, Gootsteenen, enz.

P. A. VAN DE RIJT
Belastingconsulent. Lid N. I. v. B
Kantoor Hemelrijken 173, Eindhoven, Tel. 5985
Deskundige behandeling van ALLE belastingzaken. Inrichten en bijhouden van boekhoudingen. Lage tarieven
Donderdag en Vrijdag geen spreekuur

Het adres voor Uw
Fijnstrijkgoed
is
Scheffer-Almelo
Willemstraat 43b, Eindhoven

Laschindustrie Ploeger
Pr. Hendrikstr. 48a, tel. 5729, Eindhoven
geeft regelmatig Lessen in autogeen lasschen
De lessen worden gegeven door den Heer Verschuren, leeraar a. d. Ambachtsschool
Vraagt inlichtingen!

BREDA

Jos. A. van Dijk, Houthandel en Timmerfabriek
Aannemer van Nieuwbouw en Onderhoudswerken
Ginneken - Telefoon 3312

Nouveauté Beton-emaille - Nieuwe Haagweg 19, Tel. 3995, Breda
Voor Uw stucadoorswerk en witwerk naar
M. M. v. d. ZANDEN, Stucadoorsbedrijf

N.V. De Vereenigde Brandstoffenhandelaren
Weg naar Terheijden 2, Tel. 3366, Breda, Giro 38750
Alle soorten Brandstoffen voor Huisbrand en Industrie

ENSCHEDE

E. J. TER RIET - ENSCHEDE
MECHANISCHE ROSHAARWEVERIJ-ONDERNEMING
KUIPERSDIJK 77 — TELEFOON 2685
EMRO

Stoomwasscherij en Fijnstrijkinrichting J. KITS
v.h. Sanders. Oldenzaalschestraat 258, Enschede, Tel. 4966
Is ook Uw wasscherij. Prima aflevering, billijke tarieven

Speciaal adres voor Haarden, Kachels en Fornuizen
H. van het Reve
Leliestraat 18, Enschede, Telef. 2227
Tevens Reparatie-Inrichting

Begunstigt de Adverteerders

TYPE- EN COPIËERINRICHTING
„De Economm"
DIEPENBROCKSTR. 5 TEL. 3400
• 't VARVIK •

CLUBBLAADJES in cachetvolle uitvoering. Zeer goedkoop

DEN HAAG

's-Gravenhaagsche Centrale Vereeniging „Kraamverzorging"
Kraamvrouwenkliniek 142 Frankenslag 142 - Tel. 551301
Opname Kliniek: Van f 3.— tot f 12.75 per dag. In de 1e en 2e klasse vrije dokterskeuze. Patiënten 3e klas behoeven geen kindergoed mee te brengen
Spreekuren Maandag en Woensdag van 10—12
Huisverzorging: Vanaf f 5.— voor de 14 dagen, desgewenscht hulp bij de bevalling. Spreekuren: Vrijdag van 10—12 aan de kliniek, Donderdag van 2—3 Goeverneurlaan 422

Intern. Expeditiebedrijf J. H. van Soldt & Zoon
Verhuizingen, verpakkingen, Vrachtdiensten van en naar alle landen
Dag en nacht geopend - Tel. 110489 - Spui 221, Den Haag

N. W. MICHIELSEN, Stoffeerderij, Woninginrichting
Reparatie-inrichting voor alle meubelen
Steijnlaan 42, Den Haag, Telefoon 395735

E. J. van Putten en P. J. Winterkamp
Fabrikanten van Meubelen en Betimmeringen
Rozenburgstraat 31 — Den Haag — Telefoon 337499

Med. Massage Ontvetting, sportmassage, heilgymnastiek door MED. GED. MASSEUSE
JULIANA v. STOLBERGLAAN 135, h. Laan v. N. O. Indië, Tel. 720435, den Haag
Per tram te bereiken met 6—7—13

Het Goudsche Kaashuis
Speciaal in boter, kaas en eieren. Groote sorteering in boerenvolvette kaas
T. v. ROOYEN, Weimarstraat 38a t.o. Paul Kaiser, Den Haag

O. G. HILLEBRAND
Elandstraat 38, Telefoon 390481, Den Haag
Behangerij
Stoffeerderij
Beddenmakerij

Leder-Ververij „Mella"
Verven van alle lederwaren, zooals schoenen, auto-kappen, leeren jassen, enz. enz
Heerenstraat 14a - Den Haag - Telefoon 116422

Kaashandel „de Rijnstreek"
Versche Hollandsche Roomboter. Uitsluitend eerste kwaliteit Kaassoorten
Boter, Kaas, Eieren. WITTE DE WITHSTRAAT 106, den Haag

Ned. Modelkantoor „Accuratesse"
Uw boekhouding en belastingzaken in orde vanaf f 20.— per jaar
Eemwijkstraat 24 - Voorburg - Telefoon 778761

Sigarenhandel F. J. Brand
s-Gravenhage — Weissenbruchstraat 8 — Telefoon 72.11.65

A. G. J. TE PAS
DAMES- EN HEEREN-KLEERMAKERIJ
Sport en flanel. Moderne stoffen. Stalen op aanvrage. Keer- en Reparatie-inrichting
Zuiderparklaan 84 - Den Haag

Schoenmakerij „MARLOT"
Onder Rijkstoez. gedipl. Schoenhersteller
Louise de Coligny straat 103
Telefoon 720306, Den Haag

Timmerbedrijf. Markiezenfabriek
DE SCHENK
Uw adres voor alle onderhoudwerken
Vraagt prijs. Schenkweg 146, Tel. 771014

G. Lamberts
Complete Meubileering
Repareeren, stoffeeren, politoeren en spuiten van alle soorten meubelen
Gratis advies - Stalen op aanvraag
Zendt briefkaart
Z.W. Buitensingel 13 b/d Loosd.brug, Den Haag

„Bara" Markiezen — Rolluiken
Joh. Schippers & Zn.
Timmerlieden
Paulus Potterstraat 11, Den Haag, Tel. 39.59.96
„Baltex" zongordijnen
Vakkundige voorlichting op gebied van alle soorten zonwering

Lampen 25 ct.
ophangen door erkend installateur G.E.B.
Aanleg van stopcontacten en lichtpunten zeer goedkoop. Reparatie van stofzuigers enz. Eerste klas werk.
v. Burk's Installatie Bureau
Watervlierstraat 52, Den Haag, Tel. 333968

Simon Kramer's
Groenten- en Fruitbedrijf
SPUI 223
Tel. 720215 — Den Haag

M. J. DERKS
Aannemer van alle voorkomende
SCHILDERWERKEN
Agentschap glas, brandverzekeringen, enz.
Telefoon 330635
Engelenburgstraat 71 - Den Haag

G. VERBAAN
voorheen W. C. J. REDER
Harstenhoekweg 93
Tel. 551432 - Giro 210293
SCHEVENINGEN
Levensmiddelen

Moffel- en Spuit-Inrichting - Zandstraalbedrijf
M. F. DEEGE
Nieuwe Molstraat 56-58, Den Haag, Tel. 117.100
Uitsluitend voor den handel

DE CONCURRENT
J. HULSHOF
Jacob Mosselstraat 37, Den Haag, Tel. 773967
Handel in:
Binnen- en Buitenlandsch Fruit, Aardappelen, Groenten, Conserven, Annex Brandstoffen

B. van Voorthuisen
Aannemer van Timmerwerken
Onderhoud van Huizen
van Ostadestraat 164
Den Haag - Telefoon 337703

Willems' bakkerijen
Bilderdijkstraat 141
Telefoon 390243, Den Haag
Willems' brood is **smakelijk** en blijft langer **mals.**
Iets nieuws:
HAZELNOOT-WELLINGTONS
ter kennismaking 32 cts. per ons
Filialen door de geheele stad!

HEERENKLEEDINGMAGAZIJN „FORTUNA"
Torenstraat 18 - Den Haag
Telefoon 113068
HEERENKLEEDING NAAR MAAT

Levensmiddelenbedrijf
WILJA
Den Haag: Appelstrsat 230, Tel. 337250
Postrek. 238252 (W. Janssen)
Scheveningen — Gentschestraat 48, Tel. 55.20.94
Rijswijk: Heerenstraat 9, Tel. 18.15.08

Laat Uw wasch vakkundig behandelen door:
Wasscherij „'t Zonnetje"
G. VAN DER MEER
Arnhemschestraat 4
Scheveningen — Telefoon 554213

J. L. Z. BORN
Erkend Gas- en Waterfitter
HOUTMARKT 4-4a
Telefoon 115192, Den Haag
Waschtafels compleet f 18.-

Voorburg - Leidschendam

Voor al Uw LEVENSMIDDELEN bij MEERSHOEK
Specialiteit in Prima Kaassoorten — Rembrandtlaan 37, Voorburg, Tel. 778569

Stoomwasscherij P. de Haan
LOOIERSLAAN 2 - TELEFOON 45 - LEIDSCHENDAM

A. v. d. HEL, Heerenstr. 138, Voorburg
Gruno-Rijwielen - Carriër-Verhuur - Wagens zonder chauffeur

NIEUKERK's Groenten-, Fruit- en Brandstoffenbedrijf
Prijs alléén verwerft geen roem. De kwaliteit, die moet het doen
van Egmondestraat 3 - Voorburg - Telef. 770464

Woningbureau „Vronesteyn" Beëedigde Makelaars — en Taxateurs —
Assurantiën, Beheer van vaste goederen, Hypotheken, Bouwcredieten
Park Vronesteyn 61, tel. 778222, Prinses Mariannalaan 272, tel. 778458, Voorburg

Fima W. BLONK - Levensmiddelenr
DAMLAAN 70 - LEIDSCHENDAM - TELEFOON 56

Haagen's Schoenenmagazijn
Elec. Reparatie-inrichting. Voor het betere werk
VEENESTRAAT 30 - LEIDSCHENDAM

Timmerbedrijf Fa. L. M. Groenewegen
Nieuwbouw - Verbouw - Winkelbetimmeringen
Sluisplein 19 - Leidschendam - Telefoon No. 16

Loodgietersbedrijf van Kampen
IJzerwaren en Huishoudelijke artikelen
Damlaan 56 - Leidschendam - Telefoon 86

Bloemenmagazijn „Van Geffen"
Specialiteit in Fantasie-, Bruidswerk en Versieringen. Grafkransen
PARKWEG 83 - VOORBURG - TELEF. 778263

B. Deegenaars
Timmerman Metselaar Aannemer
Loolaan 94 — Voorburg
Telefoon 778595

BRANDSTOFFENHANDEL
Fa. M. J. Krijtenburg
WESTEINDE 64 - TELEFOON 778156
VOORBURG
Levering van ALLE SOORTEN Brandstoffen

Verhuizingen met moderne auto-tapisière
Transport van piano's en brandkasten
Ruime droge bergplaats voor inboedels
Inpakken en verzenden naar overzeesche gewesten — Gevestigd sedert 1901
P. KEIJZER & Zn.
Voorburg, Westeinde 10, Tel. 778091

E. J. H. M. 'T HART
Rijwielhandel en Reparatie-inrichting
Erkend Rijwielhandelaar
Heeswijkstraat 3 - Voorburg

P. Kouwenhoven
Behangerij - Stoffeerderij
Beddenmakerij - Meubelen
Verhuizingen
Voorburg, Tel. 778439, Parkweg 81

W. J. Oppelaar
Banketbakker en Kok
Parkweg 75 - Voorburg
Telefoon 778256
Bekend om zijn prima kwaliteit

W. J. v. GIJTENBEEK, Erk. Installateur
LOOLAAN 82, Voorburg, Tel. 779885
Loodgietersbedrijf. Aanleg v. Gas-, Water-, Verwarmings- en Sanitaire Installatiën
Zink- en Mastiek-dakbedekking

C. L. Koot
MELK, BOTER, KAAS, EIEREN
Opwijckstraat 5
Voorburg - Telef. 779621

Permanent f 1.50
wasschen, knippen, watergolven inbegrepen
Onduleeren f 0.25
SALONS A. SMOLDERS
Telef. 779327 - Voorburg
Fransche Kerkstraat 9

DE GOUDSCHE KAASBOERTJES
Heerenstraat 54, Telefoon 778143
Voorburg
Den Haag — Vlierboomstraat 572
Scheveningen, Stevinstraat 176, Tel. 553081
Speciaalzaak in Kaas, Boter en Eieren
Thuisbezorgd zonder prijsverhoging

Expediteur en Aannemer van Grond- en Heiwerk
Levering van Grond
Maas Duinzand en Grind
Aanbevelend **J. J. van Kempen**
L. v. Heldenburg 40, Voorburg, Tel. 778632

Schildersbedrijf
W. J. v. d. Werf
Essesteijnstraat 143, Voorburg
H.H. Huiseigenaren speciale prijzen

Rijwielhandel
en 1e klas Reparatie-inrichting
Agent D.C.R. en B.S.A. Rijwielen
H. M. PELLEN
WILLEMSTRAAT 6
Voorburg - Tel. 77922

L. GORDIJN
Handel in brandstoffen
Specialiteit in Eng. en Belg. Anthraciet
Brechcokes voor centrale verwarming
Voorhofstraat 28, Tel. No. 778193
Voorburg

Het adres voor
PRIMA BRANDSTOFFEN is
A. van Etten
Oosteinde 123, Voorburg, Tel. 778514

J. LOCKHORST
Heerenstraat 65, Voorburg, Tel. 779852
TUIN aanleg, verandering, onderhoud | door geheel Nederland
Teekeningen en Adviezen kosteloos

Garage „Opwijck"
Reparatie-inrichting - Autohandel
Telefoon 779324
Looierslaan 93-99 Voorburg

WASSENAAR

J. VAN DER WEL Schilder en Behanger - Glashandel
Kerkehout 10e, Tel. 716855, Wassenaar
Timmer- en Metselbedrijf, Bronzen Tochtstrip (ook voor stalen ramen)
MARQUIZEN - Kleine Onderhoudswerken - Kerkehout 37b

J. HAAK Loodgieters- en sanitair bedrijf
Aanleg van gas- en waterleiding
Molenweg 28-30 - Wassenaar - Telefoon 710474

J. ALBERS en Zn.
Achterweg No. 19, Wassenaar
Tuinman-Bloemist
Levering van alle Tuinbenoodigdheden
Beveelt zich beleefd aan voor het aanleggen en onderhouden van Tuinen

ELECTRO-TECHNISCH INSTALLATIE BUREAU
J. A. M. Kloosterman
OOSTDORPERWEG 36 - WASSENAAR - TELEFOON 717134

POOL's Timmer- en Metselbedrijf, Tel. 716359
Machinale houtbewerking. HET adres voor nieuwbouw, verbouw en onderhoud - Kerkstraat 6, Wassenaar

Telefoon 716591
EERSTE WASSENAARSCHE
KLEIN-TAX-ONDERN.
— (H. J. JAHN) —
ook groote wagens disponibel
Schouwweg 22 - Wassenaar

ELECTRO-RADIO-TECHNISCH BUREAU
A. J. BODDÉUS
GEDIPLOM. ELECTROTECHNICUS
ELECTRICITEIT OP ELK GEBIED
Rijksstraatweg 447, Wassenaar, Tel. 71.60.25

Brandstoffenhandel
GEBR. VISSER
Papeweg 48, Telefoon 716.113, Wassenaar

H. A. L. v. Doornen
Behangerij en Stoffeerderij
— Woninginrichting —
v. Z. v. Nijeveltstraat 3, Wassenaar, Tel. 716563

Garage „Nieuwe Deijl"
J. J. JANSEN — DEN DEIJL
Rijksstraatweg 312-314a, Tel. 710349
Stalling - Reparatie - DUCO Spuit-inrichting

M. v. d. Bent & Zonen
BOUWKUNDIGEN
AANNEMERSBEDRIJF
en Onderhoudswerken
Johan de Wittstraat 5
Tel. 716039, Wassenaar

C. P. Oldenburg
Levensmiddelen
en Conserven
Achterweg 10 - Telefoon 716021
Wassenaar

J. J. van der Holst
Timmer- en Metselwerk
onderhoud, reparatie, nieuwbouw enz.
Telefoon 717334
Kerkstraat 74b - Wassenaar

Bloemenmagazijn „IRIS"
Levering van alle moderne Bloemwerken
Tevens Tuinbouwgereedschappen
Bloem- en Groentezaden
R. LAARMAN
MOLENPLEIN 2
Wassenaar - Telefoon 716128

Wacht niet tot het stormt
laat nu Uw ramen en deuren tochtvrij maken met een bronzen band door het TIMMER- en MARKIEZENBEDRIJF van
S. v. d. HAM
Molenweg 6, Wassenaar, Tel. 716233
Tevens Markiezenbergirg

P. G. KOK
BEHANGERIJ
STOFFEERDERIJ
BEDDENMAKERIJ
Kerkstraat 24
Wassenaar - Tel. 710290

Fabriek van Hekwerken
WASSENAAR, TEL. 716094
Draadvlechterij - Bitumeerinrichting
Wij zijn in de gelegenheid U een uiterst lagen prijs aan te bieden voor Uw te plaatsen Afrasteringen. Vraag bij ons aan
Aanbevelend J. J. Westgeest & Zonen

C. VREEKEN - WASSENAAR
Noack's Fijne Vleeschwaren
Comestibles. Koloniale waren
WINDLUSTWEG 12 - TELEF. 717080

Begunstigt de adverteerders